

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 14. (74.) évf.
2. szám. 2004. március–április
Ár: 5 000 lej.

Tavaszi és panasz

Túl vagyunk a mindenkor megújulást ígérő húsvéton. Az ébredő tavaszban ez évben is ránk köszöntött ünnep néhány napra szebbé varázsolta környezetünket. Szeretteinket hazahozta, lelkünket ünneplőbe öltöztette. Templomaink Erdély-szerte megteltek a húsvéti üzenet meghallgatására. Egy nagyméretű várakozás, a megújulás eszméjének a természet által is sugallt hangulata lesz ilyentájt úrrá az embereken. Várunk a jobbra, és hittel reménykedünk.

Túl vagyunk a húsvéton. Az ígéretes tavaszt módfelett beárnyékolja a mindannyiunkat körülvevő társadalmi valóság. Nap- és hetilapjaink, a rádió és televízió híradatai éltetik avagy keserítik mindennapjainkat. Tájainkra évről évre visszatérnek a tavaszi árvizek, s a szemet gyönyörködtető zöldellő határ sem tudja elvonni figyelmünket hepehupás székelyföldi útjainkról. Idén a tavasz a szebbnél szebb ígéretek tömkelegét is elhozza, hogy szavazunk és válasszunk. A világ különböző tájain pokolgépes merényletekkel, robbantgatásokkal ültetik el a félelmet az embereken.

Az erdélyi magyarság anyagi szegénységben él – halljuk és gyakran látjuk is. Az emberek megszokták az állandó panaszkodást. Nem telik el úgy a húsvéti ünnep sem, hogy az egymásra talált közelebbi és távolabbi rokonok ajkáról ne a keserűség és a csalódottság törjön elő. Az elmúlt több évtized nehézségei talán megedzettek, de jobbára meg is törték a mai nemzedéket. Várunk a nagy változásra, a megújulásra, s különösen ilyenkor, tavasszal érezzük ennek nyomasztó hiányát.

Az általános kiábrándultság velejárója a kisebb-nagyobb közösségek erejébe vetett hit, esetleg bizalom elvesztése is. Unitárius egyházközségeink némelyikében példásan sokrétű és áldásos tevékenység zajlik. És ez így van rendjén – vélhetik többen is. De mi van azokkal, akik ezt már nem tekintik fontosnak az egyén

életére nézve? Egy közösség hitelét az azt alkotó emberek és választott vezetőik határozzák meg. Ezen felül a bizalom helyreállítása és a hitbeni megerősödés hozhat változást.

A tavasz minden évben megújulásra sarkall. Az isteni ösztönzés mellé a hittel és bizakodással vállalt mindennapok szükségessé válnak. A változás és a vágyott megújulás alapja ebből fakad. Bár könnyű a szó és nehéz a tett, hitünk megerősödése által ígéretes jövő hordozói lehetünk.

Sándor Krisztina

Új ezred – új lelkület

A tudomány mindenhatóságában hívő 20. századi ember arra a végkövetkeztetésre jutott: a józan emberi együttműködéssel létrehozott ideális társadalom megoldja minden gondját. Isten helyére más abszolútumokat ültetett: a közgazdaságot, a liberális szabadság-fogalmat, a rációt, a társadalmat stb. Ám azok a nagy gondolkodók, akik különböző ideológiákat, gondolkodási rendszereket hoztak létre, valójában mind „idealisták” voltak – csak ezt szemérmesen tagadták. Miközben dogmatikusan

ragaszkodtak a maguk vélt igazához, kizárták minden másféleképp gondolkodást, más világszemléletet vagy világnézetet.

Az ész mindenhatóságába vetett hit elbizakodottá és arrogánssá tette a modern embert. Úgy beszélt hitről és vallásról, mint az emberiség kinőtt gyermekruhájáról, mint a történelmi fejlődés olyan „lépcsőfokáról”, amelyet a fejlődés szükségszerűen meg fog haladni. Ennek lett következménye a vallásos ember elbizonytalanodása. A szekularizáció az ateizmusban csücsösödött ki, amikor a tudományától elbizakodott ember már nyílt támadásba lendült. Ilyen körülmények között egyre nehezebbé vált a végső értékek tudatosítása, gyengült a val-

lás tudatformáló hatása, az intézményes vallások fokozatosan elveszítették befolyásukat. A vallás a társadalom peremére szorult, egyre inkább magánüggévé vált.

A 20. század végére a tudományától megittasult ember lassan józanodni látszik, és beismeri: a vallás nem az, aminek sokan és sokszor gúnyolták, nem „a nép ópiuma”. A vallás szakrális fogantatású megoldást, evangéliumi testvériséget kínál fel válaszként a világ bajára. Ezt fogalmazza meg Einstein is: „Fájdalmas tapasztalatokon keresztül megtanultuk, hogy a racionalista

(Folytatás a 4. oldalon)

Józsa István Lajos

Döntéseink nagypéntek és pünkösd között

Péntek volt. Reggel. A helytartó udvarán felajzott, vérszomjas tömeg hullámozott. A római katonák gyűrűjében különös fogoly: egy próféta. Néhány éve róla beszél a vidék. Ő az oka a sokaság csillapíthatatlan izgalmának.

Pilátus is őt figyel, nem tudja levenni róla a szemét. A fogoly nyugalma – mint viharos tenger közepén békésen zöldellő sziget – vonzza a tekintetet. Mintha nem is rá irányulna a félrevezetett tömeg vérszomjas dühe. Mintha nem is neki szólna a „feszítsék meg”-et süvöltő gyűlölet.

Fekete a fehérén: ellentéte mindannak, amivel vádolják. Tiszta és ártatlan. Pilátus bírói székében ül, és érzi, tudja ezt. Felesége is üzent: „Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába...” Ünnepeként szabadon szokott bocsátani egy halálraíteltet. Most is döntenie kell. Hatalma van hozzá: egyetlen intéssel élni vagy meghalni küldhet embereket.

Pilátus nem volt elvetemült ember. Érezte a felelősséget. Homlokán verejtékcseppek gyöngyöztek, torka kiszáradt. Gyűlölte a csöcseléket, s titkon szánni kezdte az Embert: „Mit akartok, a kettő közül, melyiket bocsássam nektek akkor szabadon? Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” – A tömeg rekedt ordítása foszlítja a reményt: Barabást! Barabást! Feszítsék meg! Keresztre vele!

Pilátus ekkor vízért int, majd – a megalkuvó ember mozdulatával – mossa kezét a sokaság szeme láttára: ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a vérért! A felelősség titeket terhel!

A megtévesztett tömeg önfeledten tombol. Elégzett: ácsolják már a nagypénteki keresztet!

Mintegy kétezer éves történet.

Ma azt mondta valaki, hogy Pilátus ártatlan. Jól hallottam: Pilátus *nem bűnös* Jézus perében, elítélésében és keresztre feszítésében! Még csak nem is gyáva, közömbös vagy megalkuvó! Csak engedelmeskedett a népakaratnak, tehát „demokratikus” helytartó volt.

Ezek szerint Pilátus még a kezét is *főlöshegen* mosta?

Valójában *hiába* mosta. Pilátus ugyanis – minden demokráciának álcázott liberalizmus ellenére – megbukott. Míg kezét mosta, hangtalan is együtt csaholt a „feszítsd meg”-et üvöltő tömeggel. Megmenthette volna Jézust, hisz hatalma volt rá, ám kibúvót keresett, és végül gyáván megalkudott, a közvéleményre hárítva a felelősséget. Márpedig: „véteksek közt cinkos, aki néma.” (Babits Mihály)

Pilátus helyzete és kérdése, felelőssége és döntése (hisz első soron a megalkuvás mellett is dönteni kell!) mindannyiunk helyzete, kérdése, felelőssége. Naponta válaszolni kell: Mit cselekedjem? És naponta kell dönteni is. Elfogadom és érvényre juttatom-e életemben Jézust? Életem-e nap mint nap a Jézusban

kiteljesedett eszményi emberséget? Vállalom és képviselem-e őszintén, hitelesen, minden körülmények között megalkuvástól menten a keresztény értékrendet? Mert mindezeket, akárcsak Jézust, ma is el lehet árulni, meg lehet csúfolni és tagadni, újra keresztre lehet feszíteni! Sajnos, ezeknél még veszélyesebb, alattomosabb pusztítás, midőn a „demokrácia szellemében” hagyjuk veszni, és Pilátusként kezünket mosva juttatjuk keresztre Jézust és keresztény értékrendünket.

Ne feledjük: olyan Európába készülünk belépni, ahol a kereszténység fogalmának alkotmányba emelése körül is viták vannak. Pedig jól tudjuk, hogy a keresztény eszméből és hagyományból született Európában képtelenségnek számít ez a mesterséges vita! Ne feledjük: jobb körökben nem is olyan rég még „szentségtörésnek” számított az ún. próba- és vadházasság, az abortusz. Aztán jöttek liberális, „felvilágosult elmék”, feminista amazonok, akik – mert „a középkor elmúlt!” – kioktattak demokráciából, szabadságjogokból és általában „haladásból”.

Vannak, akik csak mostanában kezdik felismerni a gyászos következményeket. Amikor a „mosom kezeimet” szellemében már tisztelni illik a melegek másságát. Majd felvenni őket a lelkészkepző tanintézetekbe, egyházi megáldásban részesíteni „házasságukat”! A pedofiliát még betegségnek nevezik – egyelőre. De hamarosan találnak majd rá egy szalonképesebb meghatározást, és a demokrácia szellemében azt is tisztelni kell majd!

Amíg rohamléptekben csörtetünk Európa felé, „szép új világunk” ideológusainak liberalizmusa is csak „falig érő liberalizmus.”

Ne feledjük, hogy nemrég a keresztről derítették ki, hogy, ellentétben más – mifelénk elfogadott, senki által nem kifogásolt – vallási jelképekkel, sértik egyesek érzékenységet! Aztán a keresztek meggyalázták, volt, ahol elszállították... Bocsássuk meg, de ne feledjük, hogy tavalyi adventünket követően jött a „karácsonyi ajándék” is, az éter hullámain: egy ittasan szellemeskedő műsorvezető ordította világgá, hogy legszívesebben kiirtana minden keresztényt! Igen, bocsássuk meg ezt is, de azért ne felejtjük el. És azt se, hogy a magyarság jelenlegi „helytartói” – sem itthon, sem otthon – nem állnak ki Jézus és a kereszténység mellett. Érthető: bizonyosan úgy gondolják, tegyék meg azok, akik valóban keresztények. Ők még csak a kezüket sem mossák! (Nem tudod, nagy ünnepeinken miért vetnek mégis oly sűrűn keresztet?)

„Mit tegyék akkor Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” – Pascal írta: Nem kell aludni, mikor Krisztust feszítik!

De Isten akarata szerint elmúlnak ezek az idők is. Nagypéntek után húsvét, majd áldozóc süttörtök és pünkösd következik újra. És akkor már nem holmi helytartócskák kérdeznak, hogy aztán a kezüket mossák... Maga a Lélekkel telt, öntudatos, egy akaratú és szeretetnyelven beszélő sokaság kérdez: „Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?” Hogy aztán Jézus mellett döntenek, és letegyék egy új közösség alapjait.

(Kvári)

2004. január 15-e és 22-e között Indiában, Meghalaya állam fővárosában, Shillongban szervezte meg az Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU - International Council of Unitarians and Universalists) a nemzetközi unitárius ifjúsági konferenciát. A rendezvény egyik szervezőjét, Kovács István sepsiszentgyörgyi unitárius lelkészt az ottani élményekről kérdeztük.

Unitárius ifjúsági konferencia Indiában

Sándor Krisztina: Milyen körülmények közt jött létre ez az ifjúsági találkozó?

Kovács István: A sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközség az amerikai testvéregyházközséggel közösen korábban három közös ifjúsági konferenciát szervezett. Annnyira sikeresek voltak ezek a konferen-

elhatároztuk, hogy a következő konferenciát Indiában szervezzük. Eredetileg az volt a cél, hogy az ázsiai térségből minél több fiatal jöjjön el - de végül többnyire az indiai unitárius ifjúság vett részt. A konferenciát egy nemzetközi csapat szervezte meg az ICUU támogatásával.

A konferencia szervezői. Balról a negyedik: Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész.

ciák, hogy a testvéregyházközség lelkész-nőjével, Jill McAllisterrel közösen - aki korábban az ICUU elnöke volt - eldöntöttük, hogy a két testvéregyházközség között kialakult konferencia-modellt átvinnénk az ICUU programjába. Ebből fakadóan a tavaly nyáron volt az első ICUU ifjúsági konferencia Sepsiszentgyörgyön. Ezeknek a konferenciáknak az a célja, hogy a résztvevők egyrészt elmélyüljenek egy adott témában, másrészt - és ez az „eredendő” cél -, hogy a világ különböző pontján élő unitárius fiatalokat közelebb hozza egymáshoz.

Sándor: Milyen minőségben vettél részt a találkozón?

Kovács: A konferencia egyik szervezőjeként és előadójaként. Tagja vagyok az ICUU Végrehajtó Bizottságának az egyházunk részéről, és amikor az elsőbbséget élvező programokról döntöttünk, az ifjúsági konferenciák szervezése előkelő helyre került. Úgy döntöttünk, ezeket a konferenciákat regionális alapon tovább kell szervezni. Az indiai unitáriusok meghívására

Sándor: Hogyan zajlott le az ifjúsági találkozó?

Kovács: A konferencia témája a *Hogyan élünk?* volt, amelyet különböző oldalról közelítettünk meg. Előadások hangzottak el a drogfüggőségről - ami Indiában is komoly probléma, főként azon a vidéken, ahol az unitáriusok élnek. Az észak-indiai Khasi hegyekben élő unitáriusok már nem a hagyományos hindu társadalom része. Más alapvető témáink voltak az alkoholfüggőség, a korai házasságok kérdése, a közösség befolyásoló hatása, a zajszennyeztség a fiatalok életében.

Sándor: Milyenek az indiai unitárius fiatalok?

Kovács: Óriási élmény volt látni, ahogyan az indiai, keleti fiatalok az élet bizonyos nagy kérdéseire viszonyulnak. Számomra nagyon szembetűnő volt az, hogy miközben a nyugati fiatalok az individualizált társadalomban többnyire magukkal vannak elfoglalva, a keleti fiatalok mennyire közösség- és családközpontúak, mennyire fontos a család értékrendje, az idősek tiszt-

telete. Amikor kiscsoportokban arról beszélgettünk, hogy kinek mik a félelmei, megszoktuk, hogy a nyugat-európai fiatalok a saját énjükkel, érvényesülésükkel kapcsolatos félelmekről beszélnek, míg az indiai unitárius fiatalok azt hangsúlyozták, hogy azért szoronganak, nehogy elveszítsenek egy szeretett nagyszülőt, testvért, a családot. Az útkereső generációs konfliktusok, amelyek a Nyugatra jellemzőek, Indiában mintha enyhébbek és egészen mások lennének. A fiataloknak a családban és a közösségben való jelenléte sokkal szervezettebb, a generációk közti tisztelet és együttlét egy kicsit ahhoz hasonlít, amilyenek - feltételezem - a rendtartó székely faluban lehetett. Mindez rádöbbenett arra, hogy a nyugati társadalmakban - és itt magunkról is szólok, hiszen mi is nyugatra vagyunk tőlük - a keresztény kultúrának az egyik nagy gyengesége éppen az individualizmus.

Sándor: Hogyan tovább a nemzetközi unitárius ifjúsági együttműködés terén?

Kovács: A jövőre nézve az a cél, hogy ezeket a konferenciákat még jobban kiterjesszük, még „nemzetközibbé” tegyük. Egy ilyen jellegű következő konferenciát 2005-re Kanadába tervez az ICUU, amelynek, remélem, széleskörű lesz a képviselete.

Az indiai unitárius vallásalapító unokája egy Balázs Ferencről szóló újságcikk kivágatával

Sándor: Milyen benyomásaid alakultak ki az ottani civilizációs viszonyokról?

Kovács: Egy teljesen más kultúrát tapasztalva a benyomások különböző mélységeken fogalmazódtak meg. Az első, sokszerről ható benyomás az, hogy ott minden más: az illatok, a bőrszín, az étel, az épületek. Az ember előítéletei nyomán könnyen elhamarkodott ítéleteket alkot.

(Folytatás a 6. oldalon)

Az ökumené jegyében

A valódi ökumené szellemében tartott imahónapot a csikszeredai unitárius egyházközség február 29-e és március 28-a között Krizbai Béla lelkész vezetésével.

Minden vasárnap 11 órától kezdődtek az istentiszteletek a Dózsa György utcai imaházban. Február utolsó napján Molnár Birgit német evangélikus-lutheránus lelkész hirdetett igét, március 7-én Fülöp Gábor felsőboldogfalvi református lelkész, 14-én Róth Tibor, a brassói zsidó hitközség képviselője, 21-én Puskás Attila gyergyószentmiklósi örmény katolikus plébános, március 28-án Kovács Sándor kolozsvári unitárius teológiai tanár.

Az imahónap keretében február 29-én a csikszeredai Balázs Ferenc Unitárius Nőszövetség szeretetvendégségre hívta az egygyűlteket. A nőszövetség meghívta Márdirosz Ágnest, a Csiki Játékszín művészt, aki a Szép Fehér Annácska című balladaműsorát adta elő a népes közönség örömeire. Ugyancsak a nőszövet-

ség meghívta – a hagyományokhoz híven – a római katolikus, evangélikus és református nőszövetségeket és mindenkit, akit az ökumené szelleme áthat.

A Krizbai Béla lelkész jelentős áldozatai árán megnagyobbított imaház szűknek bizonyult az érdeklődők nagy száma miatt (a találkozásokon 100-110 volt a résztvevők átlagléttszáma). Az aszszonyok teával, süteménnyel kínálták a vendégeket, tombola élénkítette a bensőséges hangulatú ismerkedés-beszélgetést. Úgy éreztük, lélekben, hitünkben, embertársaink megbecsülésében lettünk gazdagabbak.

Az imahónapot a március 28-ai istentisztelet után ugyancsak szeretetvendégség zárta. Ezen a napon a Nagy István Művészeti Iskola kamarazenekara Vivaldi koncertokat adott elő.

A délután folyamán Gyergyószentmiklóson ugyancsak Kovács Sándor prédikált „teltház” előtt (60-70 hívő), Szabó Tünde kántor és Magyar Agnes ifjúsági-egyleti tag zenés-verses műsort adott elő, s a szeretetvendégség természetesen ez alkalommal sem maradt el. (Kisgyörgy Borbála)

Új ezred...

(Folytatás a I. oldalról)

gondolkodás nem elég társadalmi életünk nehézségeinek megoldásához.” De a vallásnak hozzá kell járulnia a földi életünkön túlmutató reménység kialakításához is. Ahogy Tompa Mihály írta: „A hűségnek nem vesztet el jutalma, / S szívnek, kit a sors összevissza zúz; / Pálmánkért a hit menny felé utalva: / Nem lenne csak sirunkig kalauz? A vágy jobbat lel, mert jobbat keres.” Kétségtelen, hogy csak a hit képes kiszabadítani végességünk korlátjai közül.

A 21. század embere számára egy olyan korszak ígérkezik, amelyben ismét komoly szerepe lehet a hitnek, a vallásnak, egyháznak. Márpedig az egyre nyilvánvalóbb lelki igény egyértelműen ezt látszik igazolni. A világ „nagykorúsága” és a hit között többé nem feszül kibékíthetetlen ellentét. A 21. század embere az egyházban már nem csupán a korlátokat látja, hanem az otthont is, ahová elrejtheti életét és halálát (Nyíri Tamás). A profán világból szent, Isten által megtisztított, „erővel feltöltött” világra kívánczik (Mircea Eliade).

Mit nyújthat az unitárius vallás?

Az unitárius vallás nem azt akarja, hogy követői ég és föld között lebegjenek, tudomást sem véve a valóságról. Ellenkezőleg: épp az élet realitásai közt kíván utat mutatni. Vallásunk fegyelmezett életvezetésre, egymás iránti szolidaritásra ösztönöz, megértő és együttérző szeretetre. Ránitja szemünket a valóságra, cselekedeteink és döntéseink következményeire figyelmeztet. Egészséges élet- és érték szemléletre akar ráeszméltetni. Megmutatja helyünket a világban, és int felelősségünkre. Tudatosítja bennünk, hogy teremtő és teremtmény soha nem cserélhet helyet, de ez egyben munkatársi viszonyt, feltétlen együttműködést is felté-

telez. Csak ennek tudatos felismerése és megélése nyomán érdemelhetjük ki „a teremtés koronája” nevünket.

Vallásunk megmutatja, miképpen élhetünk helyes, szép egyéni és közösségi életet. És nem akármilyen közösségi életet kínál, hanem evangéliumi alapon álló, keresztény értékek és eszmények jegyében fogant életet. A hitélet ápolása révén a közösségi érzést és tudatot kívánja elmélyíteni bennünk, erősíteni az életerőnket. Életigenlőkké és életszeretőkké kíván tenni.

„Mert nem az egyháznak kell győzedelmeskednie, hanem benne és általa Jézus szellemének.”

Egyházban kívánjuk megélni hitünket és vallásunkat. A mi vallásunk a lehető legenyhébb formájú megkötöttséget mutatja követői iránt. Mert történelmi egyház vagyunk, bizonyos hagyományokat tiszteletben kell tartanunk. Régi latin közmondás szerint „könnyű az a teher, amelyet szívesen viselünk”. Nyilvánvalóan áldozatokat is kell hoznunk egyházunkért. Am amit áldozatul szánunk, azt nem elveszítjük, hanem magasabb értékűvé alakítjuk.

Babits szavaival fogalmazva ez a hagyomány, ez az örökség „teher is meg kincs is”. Ez az örökség része identitásunknak. Ha megfelelkezünk e hagyományról, többé nem nevezhetnénk magunkat történelmi egyháznak, hanem valamilyen új vallásos mozgalomnak, szektának. Az, ami egyház, nem lehet teljesen újmódi. De valljuk, hogy az egyént nem az egyházhoz való viszonya határozza meg elsősorban, hanem Jézushoz való viszonya. Sőt, az egyházhoz való viszony mértéke a Jézushoz való viszonyától függ. Ahhoz, hogy jó egyháztagokká váljunk, mindenekelőtt hiteles jézusi tanítványokká kell lennünk.

Tudjuk, hogy a történelem folyamán súlyos szemrehányások hangzottak el az egyház mint intézmény ellen az individualizmus nevében. Ezek lényege a követ-

kezőkben fogalmazható meg: egyfelől az egyház és az egyéni szabadság ellentétben állnak, mert az egyház „szabályok intézménye”, és így súlyos korlátokat szab az egyén lelki megnyilvánulásainak. Másfelől, minthogy a vallás az emberi lélek közvetlen viszonya Istennel, s így egészen személyes természetű, nincs is szükség rá, hiszen a maga formuláival és gyámkodásával a hívő és Isten közé áll, s megzavarja azt a közvetlen személyes viszonyt, amely minden vallásosság éltető talaja. Harmadrészt pedig az egyház nem tesz egyebet, mint állandó kompromisszumot keres a kereszténység igazsága és a világ között (Varga Béla).

Erre mi azt a választ adhatjuk, hogy „a vallásnak külső szervezeti formára, intézményre van szüksége, ha fenn akar maradni. Ahogy a léleknek testre, úgy az eszmének, a tannak, az evangéliumnak szervezetre van szüksége. A szabadelvű kereszténység is szükségeli az intézményes formákat, hogy a sajátos misszióját betölthesse. A szélsőséges individualizmusból fakadó intézményellenesség – amint arra Erdő János hívta fel a figyelmet – régi liberális tévedés.

„Az intézményesített vallás nem eredményezheti a szellem leigázását. Az egyház nem akadályozhatja meg a szellem szabadságát, s nem állhat oda akadályul az egyesnek Istennel való közvetlen érintkezésé elé. Semmi sem lehet nagyobb el-lensége a keresztény egységnek, mint a szellemi kényszer és uniformizálás. Az egyházi közösségnek biztosítania kell a lelki élet szabadságát, s a közös célok elérésére irányuló minden egyéni megmozdulást támogatnia kell. Mert nem az egyháznak kell győzedelmeskednie, hanem benne és általa Jézus szellemének. Az egyház feladata nem az, hogy hatalmi tényező legyen, hanem hogy áthassa az evangélium szellemével a társadalom legszélesebb rétegeinek érzésvilágát, és ezáltal munkásokat neveljen a jézusi eszmék szolgálatára” (Varga Béla).

Joseph Priestley öröksége

Joseph Priestley emlékszobra
Birminghamben (1874)

Halálának 200. évfordulója alkalmából tisztelettel emlékezünk meg a szabadelvű eszmeiség egyik kiemelkedő „atyjáról”, aki lelkészként, teológusként, nyelvész-ként felbecsülhetetlen szolgálatot tett az unitárius vallás angliai, észak-amerikai megszilárdítása és az egyházi szervezeti keretek kiépítése érdekében.

Priestley az angliai Fieldhead faluban született 1733-ban. Hat éves volt, amikor édesanyját elveszti, ezután nagynénje gondoskodik neveléséről. A Daventry Akadé-

mián töltött évei során kitűnt szorgalmával, kitartásával, buzgóságával. Teológiai stúdiumai mellett nyelveket tanult, amelyek eredménye később egy eredeti angol nyelvtan megírása, de otthonosan mozgott a héber, görög, latin, német, spanyol és francia nyelvek területén is.

Teológiai tanulmányait jeles eredménnyel végezte, de örökölt dadogása miatt nem válhatott nagy szónokká – bár szorgalmával ezt később igyekezett kiküszöbölni –, ezért gyülekezeteiben inkább a szociális munka és a teológia tudományos tanulmányozására fordított nagy figyelmet. Közben az Edinburgh-i egyetemen jogi doktorátust szerzett.

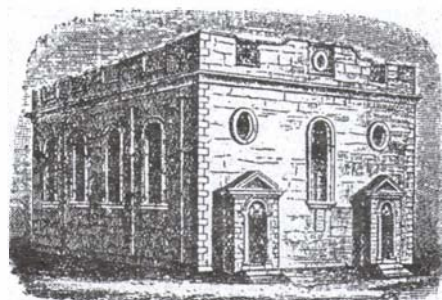
Priestley teológiai felfogásában egyre távolodott a presbiteriánus elvektől (mervé kálvinista felfogás), mert nem tudta elfogadni az eredeti bűn tanát, Krisztus csodálatos születését, istenségét, a szentháromsági dogma iránt is kételyei támadtak, ezért a szabadelvű disszidentekhez csatlakozott, akiknek – mondhatjuk – szellemi vezérük lett. Londoni tartózkodása alatt a Lindsey Theophil lelkész által 1774-ben alapított Essex utcai unitárius gyülekezet istentiszteleteit rendszeresen látogatta, az akkor szintén Londonban tartózkodó Benjamin Franklinnel együtt.

Két jelentős teológiai munkát adott ki ekkoriban: *A kereszténység megromlásának történetét* 1782-ben (*History of the Corruptions of Christianity*), és a Jézus Krisztusra vonatkozó korai történeti véleményeket 1786-ban (*History of Early Opinions Concerning Jesus Christ*). Ez a két munka kiélezte a feszültséget a hivatalos egyház képviselői és Priestley között, amelyet az állam részéről még súlyosbított a francia forradalom eszméitől való félelem.

Így történhetett meg, hogy a felbujtott csöcselék 1791. július 14-én (a Bastille elvétele hónap- és napszerinti évfordulója) lerombolta Priestley birminghami gyülekezetének templomát; lakását, laboratóriumát, könyvtárát feldúlta, ő maga Londonba volt kénytelen menekülni. Londonból levelet írt megfélemlített híveinek, amely-

nek vezérgondolata, a Lk 23,34-re alapoz: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek”. Londonban a Hackney-gyülekezet lelkészének választották, de az elviselhetetlen külső nyomás miatt feleségével együtt a korábban Amerikába kivándorolt fiaikhoz menekült; Northumberlandben alapított unitárius gyülekezetet, és itt élte le élete utolsó tíz évét.

Priestley Londonban Franklin biztatására írta meg *A villamosság története* (*His-*

Priestley egykori birminghami temploma.
Ennek helyén épült a Church of the Messiah

tory of Electricity) című munkáját, amelyvel megalapozta hírnevét a tudomány világában. Mégis az oxigén felfedezéséért tartják leginkább számon (1774). Ezért a felfedezésért az Angol Tudományos Akadémia, a Royal Society a legmagasabb kitüntetéssel jutalmazta, és tagjai sorába választotta.

1804-ben halt meg. Emlékszobrát 1874-ben avatták fel Birminghamben, a városháza és az egyetem mellett.

Priestley-t a modern unitarizmus megalapítójaként tartjuk számon, aki bátor fellépésével, szerény emberi magatartásával, tudományos munkásságával örökre beírta nevét nemcsak az unitarizmus, de az emberiség kultúrtörténetébe is. Halálának 200. évfordulóján szellemi öröksége előtt elismeréssel adózunk.

Dr. Rezi Elek

Üres ház

Este még beszélgettünk telefonon drága Édesanyammal. Igen, mondta, jól van, „tudod, fiam, most a kapu is zár.” – Dél-előtt a férjem javította meg.

Reggelre jött a hír, hogy meghalt. Nem gondoltam, hogy utolsó beszélgetésünk lesz... a kapuról.

Édesanyám halála után a szülői ház üresen maradt. Az ablakból, kapuból eltűnt az a mosolygós asszony. Testvérek, az üres házat egy idő után újra meglátogattuk. Úgy döntöttünk, elosztjuk Édesanyám dolgait.

Fájdalmas és nehéz volt... és vártunk valakit még közénk. Minden ott volt a házban, mégis üres volt. Az első „ajándék” után sírni kezdtem. Úgy éreztem, nem tudom magaménak mondani. Nehéznek éreztem még az abroszt is, ami a szekrényből került elő.

Ahányszor a temetőbe megyünk, a ház előtt robog el az autónk, és annyszor könnyezni kezdek az üres ház előtt.

Később új tulajdonosé lett a szomorú ház, megvásárolták, de úgy látom, a házat most sem tölti be boldogság.

Igaz, úgy döntöttem, ha a gazdák beköltöznek, egyszer megkérem őket, hadd látogassam meg az „üres házat”. Igen, és

elmondom az öreg háznak, a szülők nincsenek már.

Valamikor, emlékszel? Itt babáztam, itt írkáltam, a konyhában sok finomat főztem, és sokszor voltam, voltunk boldogok. A kertben a szilvafák alatt egy kis pad volt... szép emlékek maradtak csak. Ne búsulj, te kedves ház, már nem leszel üres. Jó gazdát találtál, aki ápol, gondoz. Ígérem, még meglátogatlak. Ugye, nem fogsz sírni? Vagy ha temetőbe megyünk, figyelj, inteni fogok. Tudod, Édesanyámat most is látom a kapuban, amint búcsút int.

Adorjáni Gyöngyvér

Unitárius ifjúsági...

(Folytatás az 3. oldalról)

Kelet kultúrájára nem jellemző az Európában megszokott pedantéria, és a mi tisztaságmércénk is egészen más. Bizonyos idő elteltével viszont rádöbbenünk, milyen mély értékeket hordoz ez a több ezer éves kultúra, és az ún. primitívség mögött milyen mély szellemiség húzódik meg. Általában az indiai társadalomra jellemző a közösségorientáltság, a hagyomány és értékek tisztelete, mindaz, amit keleti szellemiségnek hívunk.

Sándor: Hány unitárius van Indiában? Hogyan jellemeznéd az indiai unitáriusokat?

Kovács: Az indiai unitarizmus gyökerei visszanyúlnak egészen az 1700-as évekig. 1796-ban egy William Robert nevű rab-szolga hozta haza Angliából az unitarizmust Indiába, Madrasba, ahol egy kisebb unitárius közösség azóta is él. A Khasi

hegyekben, Északkelet-Indiában, Meghalaya államban alakult ki az unitárius vallásnak egy újabb hulláma 1887-ben, Hajom Kisor Singh vallásalapító által. Az az unitarizmus, ami ezt a közösséget jellemzi, elsősorban az angol és amerikai unitárius tanokat jelenti. Az indiai unitarizmus több vonatkozásban is hasonlít az erdélyihez. Ott is többnyire falusi közösségekben élnek, néhol majdnem az egész falu unitárius, illetve más keresztényekhez képest az unitáriusok ott is kisebbségben élnek. Számuk közel tízezerre tehető – és érdekes módon ők talán többet tudnak rólunk, mint mi róluk. Nagy tisztelői az erdélyi unitarizmusnak, elismerik történelmi elsőbbségét és az unitarizmus gyökerét Erdélyből eredeztetik. Nagyon érdekes volt Shillongban, Meghalaya állam fővárosában a vallásalapító unokájánál Balázs Ferenc képét látni. Az illető gyermek volt még, amikor Balázs Ferencel találkozott, aki az indiai unitáriusokat is felkereste.

Sándor: Milyen élményekkel, tervekkel érkezted haza e találkozóról?

Kovács: Úgy érzem, fontos megosztani azt az örömeimet, hogy azon a távoli földrészeken, Indiában is élnek unitáriusok. Csodálatos érzés volt látni, hogy ugyanazokat az értékeket vallják más bőrszínnel, teljesen másképp hangzó nyelven, más kultúrában. Ami igazán mély benyomást hagyott bennem, az ennek a kultúrának a hagyományőrző jellege volt. Az, ahogyan a szabadelvű vallásosság és a hagyomány együtt tud lenni, hasonlított a mi erdélyi társadalmunkhoz. A közeljövőben szeretném, ha minél több indiai fiatal találkozhatna az erdélyiekkel, mert úgy érzem, kölcsönösen nagyon sokat tanulhatunk egymástól. Fontosnak tartom bevinni a köztudatba, hogy kb. ezer kilométerre Dardszilingtől keletre – ahová származásunk és Körösi Csoma Sándor révén kötődünk –, Meghalaya államban ott vannak többi rokonaink, akikhez a hitünk kapcsol.

Péterffy Gyulára emlékezve

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves emlékező Barátok!

Most, hogy visszapergetem emlékeim filmkockáit fél évszázadra, az 1950-es évekre, megjelenik előttem Péterffy Gyula tanár úr. Nem akarom elhinni, hogy már 25 éve nem köszöntünk egymásnak, nem fogtunk kezét egymással... Ebből az ötven évből tizenötöt együtt tanítottunk, együtt palléroztuk az akkori kolozsvári Zeneliceum jövődö művészeit.

Elmúlt a végzetes tanügyi reform éve, 1948, amikor megszüntették az egyházi iskoláinkat, nem tudták, hogy ha valaki Isten templomát megrontja, „megrontja” azt az Isten is, de nem kisebb büntetésben részesül az sem, aki az egyházi iskolákat megszünteti. Péterffyt a keresztúri Unitárius Kollégium felszámolása után hívták Kolozsvárra az Unitárius Teológia zene-tanárának. Ekkor ismerkedtünk meg. A protestáns teológiák összevonása után sikerült a Zenei Középiskolába zongoratanárnak kinevezni a 60-as évektől kezdve.

A középiskolába magával hozta a keresztúri Kollégiumban szerzett tanári, nevelői, oktatói tapasztalatait. Ott száztagú énekkart vezetett, itt egyéni oktatásban kellett tanulóit részesítenie. Ő azonban nem csak a hangszerre összpontosított. Minden növendékével megszerettette a népdalt, megismertette zeneszerzőinket, a rábizott tanulók műsorából nem hiányzott Bartók, Kodály zenéje.

De nem csak pedagógiai tapasztalata volt tanár-kollégáinak példaképe. Előttém áll a Tanár úr: mintha skatulyából lépett volna ki. Vasalt nadrág, csokornyakkendő, fénylő cipő, bal kezében aktatáska, jobbában az elmaradhatatlan sétapálca, esős időben az esernyő. Ez a külső nagy hatással volt kollégákra és tanulókra egyaránt. Mindig frissen borotvált, ápolt volt – és ezt követelte meg diákjaitól is. Ha nem volt pénzünk nyíratkozásra, adott nekik, és elküldte, visszavárta őket ápoltan.

A zenei hangulatot mindig igyekezett osztályában megteremteni. Nem csoda, hisz ő is zenei környezetből jött a kolozsvári Unitárius Kollégiumba. Édesapja Torockón volt kántor-tanító, aki eleve súlyt fektetett Gyula zenei nevelésére. Azt tette ő is, mint korábban édesapja. Enikő lánya Kolozsváron a kiváló Zemberi Elvira tanárnőtől tanult zongorázni, és lehet, hogy éppen ezért kezdte matematika-fizika-tanári működését a Zeneiskolában.

Torockó. A 60-as években szokás volt tehetségkutató körútra mennünk. Így indultunk egyszer kettesben az Aranyos völ-

Péterffy Gyula nagy műveltséggel, munkaszeretettel, bizalomkeltő megjelenéssel nyugodta le környezetét

gyén felfelé. Bekopogtunk minden iskola ajtaján, minden parókia kapuján, érdeklődve a szép hangú, jó fülű gyerekek után. Torockón ért az este. Kellemes májusi nap után szép tiszta égbolt, ragyogó csillagok, telehold. Beszélgettünk. Azt mondta:

4. SZ. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2003. szeptember 25-én tartott üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád püspök, Kolombán Gábor főgondnok, dr. Rezi Elek főjegyző, Szabó László közügyigazgató, Gyerő Dávid, Mikó Lőrinc előadótanácsosok, Székely Miklós, Török Elek, Nagy Endre, id. Szombatfalvi József, Máthé Sándor, Barabás Áron (espereshelyettesi minőségben), Bartha Mária Zsuzsanna, Székely Botond, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Szén Sándor, Maksay Magdolna (Asztalos Klára helyett az UNOSZ részéről, megbízólevéllel), Szabó Magda, Rácz Norbert (Sándor Krisztina helyett az ODFIE részéről, megbízólevéllel).

Választás útján: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Nagy László, Kovács István (S), Csete Árpád, Gazdag Géza, Czibalmos Kozma Csaba, Erdő László, Orbán Pál, Székely Kinga-Réka.

Tanácskozási joggal részt vett: Szabó Anikó főszámvevő.

Igazoltan hiányoztak: Máthé Dénes, Kedei Mózes, Csáka József, Dombi Dezső, László János, Andorkó Ferenc.

Igazolatlanul hiányzott: Sófalvi Attila.

80. A 185. számú ének és dr. Szabó Árpád imája után Kolombán Gábor főgondnok üdvözlöi a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 663/2003 EKT sz. meghívóval, a határozatképességét, és a gyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Török Elek, Popa Márta és Székely Botond tagokat. A gyűlés tárgysorozatát elfogadásra ajánlja.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul veszi, és a módosító javaslattal a tárgysorozatot elfogadja.

81. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az egyházi közigazgatásról, az egyházképviseltről és az elintéztett ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az egyházképviseltről és az elintéztett ügyekről előterjesztett jelentést.

82. A Misszió Bizottság 2003. szeptember 24-én tartott ülése jegyzőkönyvének előterjesztése.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Misszió Bizottság szeptember 24-én tartott üléséről előterjesztett jegyzőkönyvet

83. Jelentés a PTI I. évfolyamára kiírt felvételi vizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács a felvételi vizsga kapcsán a következő határozatokat hozta:

Az elnökség ajánlja fel unitárius szakemberek segítségét a felvételi vizsga magyar nyelvű követelményrendszerének átdolgozására. Ugyanakkor kéri a Rectori Hivatalt, hogy tekintettel a magyar nyelvű vizsga sajátos követelményrendszerére, a felvételizőknek szervezzen felkészítőt a felvételi vizsgára.

Az EKT az előterjesztett jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi. (2 tartózkodás)

84. Jelentés a teológiai alapvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a teológiai alapvizsgáról előterjesztett jelentést.

85. Jelentés a szeptemberi lelkészképzésítő pótvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság javaslatait, jóváhagyólag tudomásul vette a lelkészképzésítő pótvizsgáról előterjesztett jelentést.

Ugyanakkor az EKT közli a vizsga elhalasztását kérő Solymosi Zsolttal és Kádár Attilával, hogy a halasztási kérést újból jóváhagyta, ám a januári pótvizsga-időszakra kitűzött következő időpont az utolsó lehetőség a lelkészképzésítő vizsga letételére.

Az EKT megbízta a Lelkészképzésítő Bizottságot, hogy dolgozzon ki rendszert a vizsgadíjak bevezetésére az elhalasztott vizsgák esetében.

86. Jelentés az énekvezér-képzésítő vizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság javaslatát, jóváhagyólag tudomásul vette az énekvezér-képzésítő vizsgáról előterjesztett jelentést.

A Misszió Bizottság javaslatára az EKT elhatározta, hogy az elnökség körlevélben mérje fel az énekvezért igénylő egyházközségeket, majd ezt hozza az egyházi közvélemény tudomására. Ugyanakkor az EKT megbízta az Énekvezér-képzésítő Bizottságot, hogy igény esetén szervezzen unitárius énekvezér-képzésítő tanfolyamot.

87. Előterjesztés a VEN-tanácsosi versenyvizsga eredményéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a VEN-tanácsosi versenyvizsgáról előterjesztett jelentést, és a vizsgabizottság javaslata alapján Vörös Alpárt alkalmazza a vallásérkölcsi nevelési és oktatásügyi előadótanácsosi állás betöltésére, október 1-től kezdődően, egy év próbaidőre.

88. Tájékoztató a VEN-ügyekről szóló jelentés elmaradásának okáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette, hogy a gyakorlatban levő rendszeres évnegyedi VEN-ügyekről szóló jelentés ez alkalommal azért maradt el, mert a VEN és Oktatásügyi előadótanácsosi állás betöltésében időközben személycseré történt. Az Egyházi Képviselő Tanács megbízta Vörös Alpár újonnan megválasztott előadótanácsost, hogy a következő EKT ülésre a VEN-ügyekről visszamenőleg is tegyen jelentést.

Az EKT megbízta az elnökséget, hogy az anyagi lehetőségek függvényében szervezzen még egy gyermektábort augusztus folyamán, tekintettel a nagy érdeklődésre.

89. Beszámoló a nyári gyermektáborokról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a nyári gyermektáborokról előterjesztett jelentést.

A Misszió Bizottság javaslatára az EKT elhatározta, hogy az elnökség a tavasz folyamán megvizsgálja a gyermektáborok egyházköri-kénti kivitelezésének lehetőségét. Ugyanakkor az elnökség küldjön köszönőlevelet a tábor szervező fiataloknak és szakembereknek

90. A kolozsvári egyetemi bentlakás tudnivalói.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári egyetemi bentlakás beindulásáról előterjesztett jelentést.

Az EKT úgy határozott, hogy a jövőre nézve összetett szempontrendszer alapján dönti el a bentlakásba való bejutás rangsorát, amelyben helyet kap a jelentkezők egyházhoz való viszonya, a család szociális helyzete, a jelentkező tanulmányi előmenetele és családjának a bentlakás javára tett adománya is, egy lelkesítő ajánlólevél mellett. Az elnökség készítse el a bentlakás szabályzatát, és azt terjessze az EKT novemberi ülésére.

91. A Főtanács 2003. évi határozatai.

Az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy a Főtanács 2003. évi határozatait az elnökség körlevélben hozza az egyházközségek tudomására, és kövesse azok végrehajtásának körülményeit.

92. A dévai Dávid Ferenc-emlékzarándoklat tudnivalói.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a dévai Dávid Ferenc-emlékzarándoklatról előterjesztett jelentést.

93. A szabédi egyházközség kérése temetői kriptá ügyében.

Az Egyházi Képviselő Tanács megbízta az elnökséget, hogy az egyházközségnek nyújtson szakmai segítséget a kriptáügy mielőbbi megoldására.

94. Czire Szabolcs beadványa a gyermeknevelési szabadságon levők helyzetéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy a fizetésemelés ezen túl a gyermeknevelési szabadságon levő egyházi alkalmazottakat is érintse.

A fizetési rendszert átdolgozó bizottság, a gazdasági bizottság és a nyugdíjintézet közösen javaslatot arra néz-

ve, hogy a gyermekvállalás ösztönzése a gyermeknevelési szabadságon levők mekkora egyházi segélyben részesüljenek. (3 tartózkodás)

95. Rác István kérése a bentlakásban való elhelyezkedésre.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyta Rác István díjmentes felvételét a teológiai intézet bentlakásába, tekintettel dédnagyanyja, Sebesi Károlyné egyházi jötevő egyház iránti jótéteményére. Ugyanakkor az EKT elhatározta, hogy Sebesi Károlyné emlékére egy szobát nevez el az újonnan felépült egyetemi bentlakásban. (5 tartózkodás)

96. Bartha Alpár beadványa a kárahegyi cigányok megkereszteléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyta a fiatalfői egyházközség kérését a kárahegyi cigányok megkereszteléséről, egy kárahegyi unitárius cigányközösség keretében, minimális egyházfenntartás és jelképes kereszteselési díj megszabásával. Ugyanakkor az EKT felkérte az elnökséget, hogy hívjon össze egy bizottságot a cigánykérdés lényegi megvizsgálására.

97. Előterjesztés a 2003. július 14. és szeptember 24. között elnökileg elintéztett gazdasági ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a 2003. július 14. és szeptember 24. között elnökileg elintéztett fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést.

98. A Gazdasági Bizottság szeptember 24-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi az előterjesztett jegyzőkönyvet, és megállapítja, hogy a tárgyalat ügyek szerepelnek az EKT tárgysorozatán.

99. A Pénzügyi Bizottság szeptember 24-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi az előterjesztett jegyzőkönyvet, és megállapítja, hogy a Bizottság a következő kérdésekkel foglalkozott:

1. Az egyházi központ nyolc havi zárszámadása a 2003. évre
2. A 2003. évi költségvetés módosítása
3. A SORA üzlettel kapcsolatos könyvelési ügyek
4. A Számvevőség jelentése
5. Különfelék

100. A Számvevőség jelentése 2003. január 1. és szeptember 20. közötti tevékenységéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Számvevőség jelentését a 2003. január 1. és szeptember 20. közötti pénzügyi tevékenységről. Tekintettel a VIFOR cég lakbérhátralékára, az EKT elhatározza a cég beperelését a házbérhátralékért, a késedelmi kamatért és a kilakoltatásért.

101. A Nyugdíjintézet vezető tanácsa szeptember 24-i ülésének jegyzőkönyve és előterjesztés a Déván megvásárolt lakásról egyházi célokra.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyja az elnökség intézkedését Déván egy épület megvásárlásáról egyházi célokra. Az elnökség több változat közül választotta ki a Lucian Blaga út 14 sz. alatti épületet. A telek nagysága 726 m². A telken a következő épületek léteznek: utcai épület 4 szoba, konyha, fürdő, kamra, folyosó. Az első két szobából istentiszteleti hely alakítható ki. A második épület 44 m²-es raktár három részből. A harmadik egy fából készült raktár. Az ingatlan vételára 80 000 EUR. A vásárlás azért vált időszerűvé, mert az amerikai testvéregyházközség 40 000 USD-t ajánlott fel. A vételárat három részletben kell kifizetni. Előleg 25 000 EUR, szeptember 30-ig 30 000 EUR és november 30-ig még 25 000 EUR. Az egyházra háruló részre az EKT a Nyugdíjpénztártól vesz fel kölcsönt három évre. A kölcsön és kamatja a 2004-2005. és 2006-os évek költségvetéséből törlesztendő ugyanazzal a kamattal, mint amennyit a Nyugdíjpénztár kapna a banktól. A Nyugdíjpénztár felbontandó lekötései miatti veszteség is az EKT-ra tartozik. A következő három évben az EKT támogatást nem nyújt épületjavításra vagy átalakításra. Az EKT szerződés alapján az épület átadja használatra a dévai leányegyházközségnek. A szerződésben tisztázandó az üzemeltetés, a költségek viselése, rögzítendő, hogy zárandokhelynek tekinti az egyház, és lelkesi lakás alakítandó ki.

A Nyugdíjpénztár vezető tanácsának határozata alapján az EKT gazdasági szakosztálya sürgősen készítse elő a vissza-

fizetési ütemtervet, és azt terjessze a Nyugdíjintézet vezető tanácsa és az EKT soron következő ülése elé.

102. A medeséri és a kadácsi egyházközségek kérése havi rendszeres segély folyósítása ügyében.

Tekintettel arra, hogy két kisebb egyházközségbe az új lelkészek kinevezése megtörtént, az Egyházi Képviselő Tanács a következő havi rendszeres segélyt állapítja meg:

- Medeséri egyházközség havi 1 300 000 lej 2003. augusztus 1-től
- Kadácsi egyházközség havi 800 000 lej 2003. június 1-től

103. Építési-javítási segélyek kiutalása medeséri és az alsófelsőszentmihályi egyházközségeknek.

Tekintettel arra, hogy két egyházközségbe új lelkészek nyertek kinevezést és a lelkesi lakások beköltözés alatt javításra szorulnak, az EKT a következő javítási segélyeket állapítja meg:

- Alsófelsőszentmihály 30 millió lej,
- Medesér 30 millió lej.

104. A székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium anyagi támogatás kérése fűtési rendszer tervezésére.

A székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérése alapján az EKT 60 millió lejt utal ki a kollégium épületére új fűtési rendszer tervezésére. Az EKT határozat hozatalánál figyelembe vette, hogy az épület a közeljövőben törvény alapján visszakérül egyházi tulajdonba.

A kifizetés közvetlenül a tervező cégnek történik.

105. A 2003. évi költségvetés módosítása.

A Számvevőség javaslata, a Gazdasági és a Pénzügyi Bizottság véleményezése alapján az EKT a 2003. évi költségvetést az alábbiak szerint módosítja:

<i>Bevételek</i>			
emelés	23 120 449 000	lejről	
	32 830 910 132	lejre	
<i>Kiadások</i>			
emelés	23 171 579 400	lejről	
	32 462 554 689	lejre	
<i>Egyenleg</i>			
emelés	49 979 600	lejről	
	368 355 443	lejre	

(1 ellenszavazat, 5 tartózkodás)

106. Egyházi magánlakók bérenek 100%-os emelése.

A Gazdasági Bizottság javaslata alapján az EKT az egyházi magánlakók bérét 100%-kal emeli 2003. november 1-jétől. A volt egyházi alkalmazottak és a kollégium épületében levő lakók bére nem haladhatja meg a jövedelmük 20%-át. Az egyházi alkalmazottak 30%-os engedményt kapnak. Suba Ferenc a házimesteri teendők végzése miatt nem fizet bérletet. Farkas Dénes kolozsi lelkéssel az elnökség tárgyaljon a lakás átadásáról.

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád
püspök

Kolumbán Gábor
főgondnok

Dr. Rezi Elek
főjegyző

Hitelesítők:

Török Elek

Popa Márta

Székely Botond

118. A III. és IV. évnegyedi lelkési értekezletek jegyzőkönyveinek előterjesztése.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Misszió Bizottság támogató véleményezésével jóváhagyólag tudomásul vette a lelkési értekezletekről előterjesztett jegyzőkönyveket.

119. Beszámoló a november 15-i dévai emlékzarándoklatról és imaházavatásról.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság véleményezését figyelembe véve, jóváhagyólag tudomásul vette a dévai emlékzarándoklatról és imaházavatásról előterjesztett beszámolót.

Az EKT megbízta az elnökséget, hogy küldjön köszönőlevelet a dévai leányegyházközség gondnoknőjének.

120. Beszámoló a marosvásárhelyi unitárius kórustalálkozóról.

Az Egyházi Képviselő Tanács megelégedéssel tudomásul vette a marosvásárhelyi unitárius kórustalálkozóról előterjesztett beszámolót.

121. Beszámoló az ICUU által szervezett Szervét-konferenciáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az ICUU által, 2003. október 24.-27. napjain, Genfben szervezett konferenciáról előterjesztett jelentést.

122. Beszámoló az egyházi javadalmazási rendszert átdolgozó bizottság november 11-i üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az egyházi javadalmazási rendszert átdolgozó bizottság november 11-i üléséről szóló beszámolót.

Az EKT megbízta a bizottságot, hogy a felmérő űrlapot egészítse ki a lelkész szakmai továbbképzésére és irodai/közigazgatási tennivalóira vonatkozó adatokkal is.

Az EKT megbízta Gazdag Géza tagot, hogy szakmai képzettsége miatt egészítse ki a bizottságot.

Az EKT a fizetésigénylési kéréseket elbíráló bizottságba kiegészítő tagként kijelölte dr. Rezi Elek, Erdő László és Farkas Emőd tagokat. (2 tartózkodás)

123. Beszámoló az örökségvédelmi képzésről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Vallásügyi Államtitkárság által szervezett örökségvédelmi képzésről szóló beszámolót.

Az EKT megbízta az elnökséget, hogy az egyház örökségvédelmi munkájának továbbvitelére vegye fel a kapcsolatot egy szakemberrel az unitárius ingó és ingatlan örökségek számbavétele és felértékelése céljával.

124. Jakabházi Béla beadványa a kolozsvári tanítónői versenyvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács fenntartotta a korábbi határozatát a második kolozsvári tanítónői állás 2004-es betöltését illetően. (1 ellene, 2 tartózkodás)

Az EKT a beadvány hangnemét túlzottan erősnek, sőt cinikusnak tartotta, és azt visszautasította.

125. Az egyházi központi tisztviselők beadványa a 13. fizetés tárgyában.

Az Egyházi Képviselő Tanács a hozzászólásokat figyelembe véve a kérést nem támogatja. (1 ellene, 2 tartózkodás)

Az EKT a javadalmazási rendszer egészére nézve méltányos megoldás kidolgozását javasolja.

126. Szabó László beadványa az EKT üléséről való hiányzások tárgyában

Az Egyházi Képviselő Tanács Szabó László beadványát támogatólag elfogadta.

A jövő évi EKT-ülések időpontját a januári EKT-i ülés véglegesíti, figyelembe véve, hogy az ülések pénteki napon tartása a világi tagoknak alkalmasabb lenne.

127. Szabó László beadványa a főgondnoki hivatal felállításáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács a főgondnoki hivatal létrehozását elvileg támogatja (1 tartózkodás), a közeljövőben pedig gyakorlati kivitelezésére is megoldást keres.

128. Szabó László beadványa az egyetemista bentlakás működtetéséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy a 2003. évre megtartja az egyetemi bentlakás jelenlegi árait, a II. félévtől kezdve pedig minden egyetemi és teológiai bentlakó hallgató havi 600 000 lej bentlakási díj kifizetésére köteles. (mellette 24, ellene 1 szavazat)

129. Szabó László beadványa az EKT és bizottságai általános működtetéséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács a bizottsági ülések általános működtetésével kapcsolatban úgy határozott, hogy a tagoknak az ülés előtt kötelezően el kell juttatni az ülésre előkészítő anyagokat, az ülések jegyzőkönyveit pedig záros határidőn belül a tagoknak szintén kézhez kell kapniuk.

130. Szabó László beadványa a Rög Alatt alap létrehozásáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Rög Alatt alap létrehozásáról szóló beadványt elfogadta.

131. Előterjesztés a 2003. szeptember 25. – november 25. között elnöki elintézt gazdasági ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a 2003. szeptember 25. és november 25. között elnöki elintézt fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést. (1 tartózkodás)

132. A Gazdasági Bizottság november 26-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi az előterjesztett jegyzőkönyvet, és megállapítja, hogy a tárgyalat ügyek szerepelnek az EKT tárgysorozatán.

133. Bejelentés a Pénzügyi Bizottság november 26-ra tervezett üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács sajnálattal vette tudomásul, hogy a Pénzügyi Bizottság ülését nem tudta megtartani, mert nem volt határozatképes.

134. Számvevőség jelentése 2003. január 1. és november 20. közötti tevékenységéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Számvevőség jelentését a 2003. január 1. és november 20. közötti pénzügyi tevékenységről. (4 tartózkodás)

135. Előterjesztés erdőgazdálkodás ügyében.

Az Egyházi Képviselő Tanács az elnökség és a Gazdasági Bizottság javaslata alapján megbízta az elnökséget, hogy hívjon össze egy szakértőkből álló alkalmi bizottságot a Kolozs megyei erdők gazdálkodási kérdéseinek megbeszélésére és a más megyékben levő erdőgazdálkodáshoz szaktanácsadásra. A bizottságba behívandó Orbán Pál Szovátáról, aki erdőmérnök és az EKT tagja is.

136. Lakberek megállapítása.

Az Egyházi Képviselő Tanács – figyelembe véve a Gazdasági Bizottság véleményezését – a különféle lakbérügyekkel kapcsolatban a következők szerint határoz:

- négy bérlő esetében november 1-jétől nem alkalmaz lakbéremelést, meghagyja az eddigi lakbért, a következők szerint: Leitner Tamás 150 000 lej, Fehérvári Wilhelmina 189 000 lej, és Ferenczi Rozália 114 000 lej.

- a SORA-épületből elköltöztetett lakók, akiknek az egyház fizeti a lakbért, az egyháznak fizetendő összeg megmarad az eddigi lakbértűben, a következők szerint: Ternei Ibolya 150 000 lej, Székely István 9 USD, Bálint Vilma 161 000 lej.

- Kovács István, Czire Szabolcs, Kovács Sándor teológiai tanárok és Gyerő Dávid előadótanácsos beadványát, valamint Szabó Anikó főszámvevő, Mikó Lőrinc előadótanácsos és dr. Rezi Elek teológiai tanár beadványát a szolgálati lakás bérének elengedése, illetve méltánytalannak vélt helyzetük tisztázására vonatkozó beadványt az EKT egy, az elnökség által összehívandó bizottsághoz utalja. Ennek a bizottságnak feladata lesz a lakbér és a szolgáltatások megállapítása. A bizottságban részt vesznek az elnökség tagjai, Székely Botond, a Gazdasági Bizottság alelnöke és az elnökség kérésére más pénzügyi szakértők. Addig is a SORA-ban lakó három teológiai tanárral és az előadótanácsossal a lakbérleti szerződést meg kell kötni az eddig alkalmazott 30%-os kedvezménnyel.

137. Javaslat az egyházi gazdálkodási irányító testület/hivatal megszerzésére.

Az Egyházi Képviselő Tanács megbízta az elnökséget, hogy készítse elő egy gazdasági irányító hivatal/jószágfelügyelőség megszervezését.

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád
püspök

Székely Botond
főgondnok-helyettes

Dr. Rezi Elek
főjegyző.

Hitelesítők:

Máthé Sándor

Kovács Sándor

Gazdag Géza

5. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2003. november 27-én tartott üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád püspök, dr. Rezi Elek főjegyző, Szabó László közügyigazgató, Gyerő Dávid, Mikó Lőrinc, Vörös Alpár előadó-tanácsosok, Török Elek, Nagy Endre, id. Szombathalvi József, Máthé Sándor, Barabás Áron (esperes-helyettesi minőségben), Székely Botond, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, András Benedek (VEN Bizottság részéről), Szén Sándor, Asztalos Klára, Szabó Magda, Sófalvi Attila, Sándor Krisztina.

Választás útján: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Nagy László, Kovács István (S), Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Gazdag Géza, Czibalmos Kozma Csaba, Erdő László, László János, Farkas Emőd.

Tanácskozási joggal részt vett: Szabó Anikó főszámvevő.

Igazoltan hiányoztak: Máthé Dénes, Kolumbán Gábor, Székely Miklós, Székely Kinga-Réka, Kedei Mózes, Bartha Mária Zsuzsanna, Csáka József, Orbán Pál.

Igazolatlanul hiányzott: Dombi Dezső.

107. Andorkó Ferenc imája után dr. Szabó Árpád püspök üdvözlő a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 830/2003. EKT sz. meghívóval, a határozatképességét, és azt megnyitja.

Dr. Szabó Árpád bejelenti, tekintettel arra, hogy mindkét főgondnok hiányzik, az Alapszabályzat értelmében felkéri az ülés vezetésére Székely Botond fiát, a kolozs-tordai egyházkör felügyelő gondnokát.

Dr. Szabó Árpád bejelenti, hogy a SAPIENTIA Tudományegyetem gyűlésének egy bizonyos részén halaszthatatlanul részt kell vennie, ezért javasolja, hogy arra az időszakra a gyűlésünket függesztjük fel. Nehezményezi az ODFIE külön körlevelét az alkotmánymódosítás népszavazásával kapcsolatban, ugyanis amit az elnökség, - s ennek tagja Szabó László is - elfogadott, azt külön értelmezni érthetetlen, az ilyen intézkedések nem vezetnek jóra, és ahelyett, hogy egységesen nyilatkoznánk, külön utakon járunk.

Szabó László válaszában elmondja, hogy az EKT körlevelében volt egy erős érv az IGEN szavazat mellett, ezért az ODFIE - egyeztetve a többi ifjúsági szervezettel - úgy látta jónak, hogy körlevelet bocsásson ki.

Székely Botond javasolja, hogy a Nyugdíjpénztár tegnapi ülésén felvett jegyzőkönyvet is vegyük fel a tárgysorozati pontok közé.

Czibalmos Kozma Csaba nehezményezi, hogy a mai nap reggeléig egyetlen írott anyag sem érkezett az EKT tagjainak, márpedig ennek hiányában nem lehet érdemlegesen tárgyalni, különösen az anyagi vonatkozású ügyekről. Amennyiben a jövőre nézve ezen nem változtatunk, nem fog részt venni a gyűlésen.

Székely Botond a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Máthé Sándor, Kovács Sándor és Gazdag Géza tagokat. A gyűlés tárgysorozatát a javaslattal elfogadásra ajánlja.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul veszi, és a módosító javaslattal a tárgysorozatot elfogadja.

108. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az egyházi közigazgatásról, az egyházképviseletről és az elintéztett ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az egyházképviseletről és az elintéztett ügyekről előterjesztett jelentést. Az EKT elfogadta, hogy az elnökség Kovács László Attila teológiai zenetanárnak megfelelő honoráriumot fizessen az unitárius korálkönyv egy részének (60 ének) átdolgozásáért.

109. A Misszió Bizottság 2003. november 26-án tartott ülése jegyzőkönyvének előterjesztése.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Misszió Bizottság november 26-án tartott üléséről előterjesztett jegyzőkönyvet

110. A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának ösztöndíj-javaslati a 2003-2004. tanulmányi év I. félévére.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság támogató véleményezésével, jóváhagyólag tudomásul veszi a PTI Unitárius Kara által előterjesztett ösztöndíj-javaslatokat a 2003-2004. tanulmányi év I. félévére.

Az EKT az elhangzott javaslat alapján jóváhagyja, hogy a 10-es általános eredményt elérők külön ösztöndíjban részesüljenek, havi 800 000 lejes ösztöndíjjal.

Az EKT elvileg támogatja az ösztöndíjak emelését a tanulmányi év II. félévre.

111. Jelentés a vallásérkölcsi nevelés terén elnökileg elintéztett fontosabb tevékenységekről 2003. október 1. - november 27. közötti időszakban.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a 2003. október 1. - november 27. közötti időszakra a vallásérkölcsi nevelés terén elnökileg elintéztett fontosabb tevékenységekről szóló jelentést.

112. Jegyzőkönyv a Vallásérkölcsi Nevelési és Oktatásügyi Bizottság 2003. november 26-i rendes üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács az előterjesztett jegyzőkönyvet jóváhagyólag tudomásul veszi.

Az EKT jóváhagyja a VEN Bizottság választási eredményét, amelynek alapján a megválasztott új elnök András Benedek lelkész-vallástanár.

Az EKT hozzájárul két új tag bevonásához a Bizottság határozatképessége érdekében.

113. Előterjesztés az V. osztály indításáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács beleegyezését adja, hogy a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium a 2004-2005. tanév beiskolázási tervében egy-egy ötödik osztály indítására vonatkozó kérelmet terjesszen fel az illetékes megyei tanfelügyelőségeknek, illetve a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, és amennyiben a tanév megkezdéséig megteremtődik a felekezeti oktatás állami támogatásának törvényes kerete, a 2004-2005. tanévben indítsák be V. osztályaikat. (2 tartózkodás)

Az EKT megbizzza a VEN Bizottságot, foglalkozzon az oktatási stratégia kérdésével, és erről tegyen jelentést az EKT-nak.

114. A teológiai hallgatók pedagógiai képzésének támogatási kérése.

Az Egyházi Képviselő Tanács az előterjesztés alapján elhatározza, hogy a teológiai hallgatók számára a pedagógiai képzést kötelezővé teszi, az anyagi költségek fedezését elvileg az egyházi központ költségvetéséből felvállalja, a gyakorlatba ültetés kérdéskörét pedig az elnökség részletesebben megvizsgálja. (3 tartózkodás)

115. Jegyzőkönyv a Nyugdíjintézet vezető tanácsának november 26-án tartott üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsa november 26-án tartott üléséről előterjesztett jegyzőkönyvet.

Az EKT köszönetét fejezi ki az észak-amerikai unitárius univerzalista lelkészi segélyszervezetnek a nyugdíjas lelkészeinknek és lelkész özvegyeknek küldött támogatásért a 2003-2004. évre.

116. Beszámoló a Jakab Lajos Alapítvány kuratóriumi üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság támogató véleményezésével, jóváhagyólag tudomásul vette a Jakab Lajos Alapítvány kuratóriumi üléséről előterjesztett jelentést.

Az EKT felkéri az UNOSZ-t, hogy évi jelentésében készítsen kimutatást a Lókodi Öregotthonnak nyújtott nőszövetségi támogatásról.

Az EKT László János javaslata alapján úgy határoz, hogy a katolikus egyházzal párbeszédet kell kezdeményezni a házi beteggondozásba való esetleges bekapcsolódás céljából.

117. A kolozsvári egyetemi bentlakás működési szabályzata.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság véleményezésével is figyelembe véve, a kolozsvári egyetemi bentlakás működési szabályzatát az előterjesztett formában nem fogadja el, és az elnökséget megbizzza annak átdolgozásával.

1. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács

2004. január 30-án tartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, dr. Rezi Elek főjegyző, Szabó László közügyigazgató, Székely Miklós, Török Elek, Nagy Endre, id. Szombatfalvi József, Máthé Sándor, Kedei Mózes, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Szén Sándor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Szabó Magda, Székely Botond.

Választás útján: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga Réka, Nagy László, Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Csáka József, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Dombi Dezső, Czibalmos Kozma Csaba, László János, Farkas Emőd.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Mikó Lőrinc, Vörös Alpár.

Tanácskozási joggal részt vett: Szabó Anikó főszámvevő.

Igazoltan hiányoztak: Kolumbán Gábor, Kovács István (S).

Igazolatlanul hiányzott: Sófalvi Attila.

1. Székely Miklós imája után dr. Máthé Dénes főgondnok üdvözlő a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 22/2004. EKT sz. meghívóval, a határozatképességét, és a gyűlést megnyitja.

Jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Andorkó Ferenc, Varró Margit és Szén Sándor tagokat. A gyűlés tárgysorozatát elfogadásra ajánlja.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul veszi, és a tárgysorozatot elfogadja.

2. A külföldi tanulmányút elnyerésének szabályzata.

Az Egyházi Képviselő Tanács elfogadta az unitárius tanári kar által előterjesztett szabályzat-javaslatot a külföldi tanulmányutak elnyerését illetően. (4 tartózkodás)

Az EKT a Starr King és a Unitarian College Manchester Teológiai Főiskolák által felajánlott ösztöndíjakat már az új szabályzat alapján hirdeti meg.

3. A magyarországi egyházi bankszámla felszámolása.

Az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy a Berettyóújfaluban fenntartott magyarországi bankszámla helyett az amerikai testvéregyházközi adományokat minden erdélyi egyházközség a saját romániai bankszámlájára utaltassa. Ameddig az új rendszer kialakul, az EKT továbbra is működésben tartja a berettyóújfalusi számlát. (1 tartózkodás)

4. A fizetési rendszer átalakításának állapota a 2003. december 16-i bizottsági ülés után.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az egyházi javadalmazási rendszer átalakításának állapotát, a módosításokat javasoló bizottság december 16-i munkaülésén megfogalmazottak szerint.

Az EKT megbízta a bizottságot, hogy munkáját folytassa a korábban eltervezettek alapján, és az EKT I. évnegyedi ülésén terjesszen végső jelentést a megtett munkáról.

5. Egyházi gyűjtés beindítása a dévai ház javára.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag jóváhagyta az elnökség azon előterjesztését, hogy a tavasz folyamán a dévai ház javára meghirdetendő egyházi gyűjtés céljából 250 millió lejt tűz ki. A 250 millió lejes célnak az egyházközségek közötti lebontása az iskolaalap és az egyetemes egyházfenntartás arányában történjen.

Az EKT továbbá úgy határozott, hogy a Nyugdíjintézet-től 2003-ban kölcsönként összeget az eddigi három részlet helyett négy részletben fizeti vissza. (4 tartózkodó és 1 ellenszavazat)

Az EKT megbízta az espereseket, hogy az I. évnegyedi lelkesíti értekezleten tárgyalják meg a köri díjak emelésének a kérdését, és arról tegyenek javaslatot az EKT I. évnegyedi ülésén.

6. Kedei Delinka javára összegyűlt pénzalap sorsa.

Az Egyházi Képviselő Tanács, egyhangúlag úgy határozott, hogy a Kedei Delinka megsegítésére összegyűlt pénz-

összeget (284 056 000 lej, 1380 dollár, 25 euró, 20 font, 36 000 forint) egy egyházi segélyalap létrehozására fordítja. A segélyalap külön bankszámlán, több tételben, lekötve tartandó.

7. Előterjesztés a 2004-2005 tanévben indítandó párhuzamos elemi osztályok indítása tárgyában a kolozsvári Unitárius Elemi Iskolában.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyja, hogy a kolozsvári Unitárius Elemi Iskola a 2004-2005-ös tanévben két párhuzamos első osztályt indítson azzal a feltétellel, hogy a János Zsigmond Unitárius Kollégium költségvetéséből bizonyos tételeket az így adódó többletkiadásokra fordítanak. Az előterjesztés mellett szavaztak 18-an, 8-an tartózkodtak, és 3-an szavaztak ellene.

A második osztály működtetése érdekében az Egyházi Képviselő Tanács versenyvizsgát hirdet meg egy tanítói állás betöltésére, és a következő versenyvizsga-bizottságot nevezi ki: Föris Ferenczi Rita, módszertan szakos egyetemi adjunktus, Bartha Márta, tanítónő, András Benedek, VEN bizottsági elnök, Popa Márta, a kolozsvári Unitárius Elemi Iskola és a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium igazgatónöje, Varró Margit, a székelykeresztúri Unitárius Teológiai Liceum igazgatónöje és Vörös Alpár VEN és oktatásügyi előadótanácsos.

Az Egyházi Képviselő Tanács elfogadja dr. Szabó Árpád javaslatát az oktatásügyi bizottság létrehozására vonatkozóan.

8. Gazdasági és Pénzügyi Bizottságok január 23-i együttes ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a 2004. január 23-án tartott Gazdasági és Pénzügyi Bizottság együttes üléséről felvett jegyzőkönyvet a következő intézkedésekkel és megállapításokkal:

1. A Bolyai utca 12. sz. telken levő újságárus bérleti szerződését 2004. áprilistól nem hosszabbíthatja meg, és 300 USD értékben/hónap bérbe adja a Walk, Eat, Drink Kft-nek péksütemény készítésre és forgalmazásra. A javítási-szerelési munkák a cégre tartoznak. A szerződés 3 évre kötendő. Az újságárus mellett található cipészműhely bérlete 2004. november 1-én lejár. Hasonló összegért négyzetméterenként ugyancsak bérbeadandó a péksüteményes cégnek azzal a lehetőséggel, hogy a meglévő régi kerítés falrekeszt lebontva, és egy egységes kirakatot-elárusítóhelyet létesítsen. A környezet műemlék jellegét tekintve ez csak a vállalkozó által beszerzendő engedély alapján lehetséges.

2. Az Egyházi Képviselő Tanács költségvetésével kapcsolatos megállapításokat és javaslatokat a Tanács a költségvetés véglegesítésénél figyelembe veszi. Az EKT megbízta az elnökséget a következő kérdések megoldásával:

- a bentlakások nyári kihasználási fokának emelése és működési terv készítése

- a tornatermek bérletének megemlése 4, illetve 3 USD összegre szeptembertől

- Kovács István teológiai tanár részére fizetéspótlás megállapítása

9. Építési-javítási segélyek

Annak ellenére, hogy az EKT a tárgysorozati pont tárgyalását az I. évnegyedi ülésére halasztotta, mégis többen észrevételeiket, kéréseiket fogalmazták meg: dr. Szabó Árpád, Nagy László, Kedei Mózes, Dombi Dezső, Székely Botond, Kiss Gergely.

Az Egyházi Képviselő Tanács az építési-javítási segélyek ügyének a megtárgyalását az EKT I. évnegyedi ülésére halasztotta.

10. Előterjesztés az Egyház költségvetési tervezetének módosításáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács elnöksége a tanács minden tagjának előzetesen megküldte az elnökség által elkészített költségvetési javaslatot, és a tanácsülés kezdetén egy javított változatot mutatott be.

Az előzetesen kiküldött tervezethez viszonyítva a megbeszélések rendjén a következő javaslatokat fogadja el a tanács, és további megállapításokat tett:

Bevételeknél:

- az iskolaalapot 75 000 000 lejről 125 000 000 lejre emelte
- a kiadványok bevételét 600 000 000 lejről 732 000 000 lejre emelte
- a lakbéreket 9 300 000 000 lejről 9 600 000 000 lejre emelte - számítva bizonyos évközbeni béremelésekre
- az egyetemes egyházfenntartást 75 000 000 lejről 125 000 000 lejre emelte
- előirányzott egy gyűjtést a dévai épület vásárlására 250 000 000 lej összegben

Kiadásoknál:

- törölte a 196 084 460 lej amerikai pályázatot, mert ezt más tételek magukban foglalják
- felvett 812 529 192 lej állami fizetést, mert ez mint 2003 decemberére járó összeg 2004 januárjában kerül kifizetésre
- csökkentette a kolozsvári Unitárius Kollégiumnak szánt összeget 368 000 000 lejről 313 000 000 lejre, mert 55 millió lejt átcsoportosított az Unitárius Elemi Iskolához, ahol az összeg 181 000 000 lejről 236 000 000 lejre emelkedett, ez szeptembertől egy második első osztály finanszírozását biztosítja
- a kiadói tevékenység kiadását 400 000 000 lejről 517 000 000 lejre emelte
- emelte a fizetések tételét 1 300 000 000 lejről 1 318 000 000 lejre, illetve a járulékok tételét 416 000 000 lejről 422 000 000 lejre, mert Kovács István teológiai tanár részére fizetéspótlást állapított meg havi 1 500 000 lej összegben
- csökkentette a rendezvények, a protokoll, kiszállások tételét, mindegyiket 50 000 000 lejjel, így ezek összege 100 000 000, 50 000 000, illetve 100 000 000 lej lesz
- emelte a juttatások tételét 1 300 000 000 lejről 1 500 000 000 lejre, melyből egyházközségeknek juttatást a következő ülésen állapít meg.
- az adósságok a 2003-as évről 30 000 000 lejjel csökken 322 000 000 lejre, mert egy építkezési segítyt még 2003-ban kifizettünk
- a dévai házvásárlási tartozást átütemeztük 3 évről 4 évre, így ez a kiadás 950 000 000 lejről 746 000 000 lejre csökkent.
- a fentiek figyelembevételével a tartalékalap is módosul. Az Egyházi Képviselő Tanács a következő ülésére, április 2-ára halasztotta a döntést az alábbi javaslatokról:
 - a Lókodi Öregotthon támogatásának emelése,
 - a marosvásárhelyi egyházi gyermeklap támogatása,
 - Lőrinczi László fizetésének kérdése - ezt a fizetési rendszer reformja keretében kell megoldani,
 - juttatások és építkezés-javítási segélyek megállapítása.

A fentiek alapján az EKT elfogadta az egyházi Központ 2004. évi költségvetését a következők szerint:

Bevételek: 28 426 782 440 lej

Kiadások: 28 217 326 429 lej

Egyenleg: 209 456 011 lej

A költségvetés részletes tételezését a mellékelt kimutatás tartalmazza.

11. Az állami fizetések utalványozása az egyházközségek felé.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyta az állami fizetések és járulékaik központi utalványozásának új eljárását. Eszerint a számvevőség az állami fizetéseket és járulékaikat egyszerre utalja át, banki úton, az egyházközségek bank-számláira. (1 tartózkodás)

Az EKT ugyanakkor azt is elhatározta, hogy a központi juttatások elszámolását ezentúl havonta el kell végezni. Amelyik egyházközség nem számol el a kiutalt juttatással, annak a további juttatások kiutalását a számvevőség fel-függeszti.

12. A 2004. évi ülésezési terv és eseménynaptár.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülés által összeállított ülésezési tervet és eseménynaptárt.

13. A lelkeszi értekezletek témái a 2004-es évben.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a lelkeszi értekezletek témáit a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazottak alapján:

A jézusi asztalközösség és az unitárius úrvacsorai gyakorlat - Czire Szabolcs;

Az unitárius prédikáció néhány formai kérdése - Kovács István;

Megemlékezés Socinus Faustus halálának 400. évfordulóján - dr. Rezi Elek;

Megemlékezés Jókai Mór halálának 400. évfordulóján - Kovács Sándor.

14. A lelkésztovábbképző tanfolyam.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazott javaslatot a lelkésztovábbképző tanfolyam megszervezését illetően.

Eszerint az EKT megbizta a Lelkészképesítő Bizottságot, hogy a lelkésztovábbképző tanfolyamra készítsen el egy alapjavaslatot figyelembe véve a tanügy és más egyházak gyakorlatát.

15. A 2004. évi kiadói terv.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Kiadó- és Nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság által elkészített és kibővített elnökségi ülésen véglegesített 2004-es évi kiadói tervet.

A gyűlés befejezése előtt Dombi Dezső javasolja, hogy a bizottságok gyűléseitartsák elektronikus úton, vagy legalábbis véleményeiket küldjék el a tagok egymásnak.

A javaslatot helyesnek és megfontolandónak tartották az EKT tagjai.

K.m.f.

Dr. Szabó Árpád
püspök

Dr. Máthé Dénes
főgondnok

Dr. Rezi Elek
főjegyző

Hitelesítők:

Andorkó Ferenc

Varró Margit

Szén Sándor

„Látod Mihályom, milyen közel vannak ide a csillagok, nem mint Keresztúron vagy Kolozsváron.” Akkor jöttem rá, hogy rám meg a Zsil völgyében néznek legközelebről; vajon mindeniknek a szülőföldjén vannak legközelebb az égi jelek?... Ősszel aztán a felvételi vizsgán négy ügyes ifjút vettünk fel, akiket az Aranyos mentéről toboroztunk.

Mindent észrevett, mindenben megpróbált eredményesen változtatni. Az egyéni oktatás magával hozza, hogy minden növendéknek külön katalóguslapja van. Tettük-vettük ezeket a lapokat, osztályoztunk többféle szempont szerint. Egy szép napon Gyula nemcsak az aktatáskáját hozta, hanem minden egyes szaktanárnak elkészített egy kiváló minőségű iratgyűjtőt: tegyük ebbe a hivatalos okmányokat. Sok évig mindenki itt diszelgett a tanárban. Én most is őrzöm, itt van a kezemben Gyula munkája. Emlék. Különben szerelmese volt a könyvkötésnek. Ma azt mondanák, hogy hobbi volt. Ő bizonyára kikérné magának.

Amilyen igényes volt magával szemben, olyan igényes volt tanulóira is. Gondoljunk csak vissza, hogyan folyt a másolás a 60-70-es években. Mindenki maga másolta a kottát éjjel-nappal, ahogy tudta. Az ő írása akár nyomtatásnak is beillt volna. Most is van birtokomban egy-két mű, amit Gyula másolt. Erre megtanította a rábizottakat is. Nem volt könnyű tanítani sem, de megkövetelni sem.

Amilyen rendszerető volt a katedrán, olyan volt kertésznek is. Háza körül mintakertészetet alakított ki. Örömmel hívott mindig, hogy egy-egy sikeresen meghonosított szép növényt megmutasson másnak is – az érett gyümölcsről nem is szólván. Most is eszem arról a bokorról szedettogyoróból, amit nekem hozott, és beásott a kertemben, mondván, ennek itt a legjobb helye.

Nem volt az iskolánknak olyan nyilvános hangversenye, amelyiken ne vett volna részt. Egy énekkari hangverseny után mutatta meg egykori kórusának fényképét. Még a diákok nevére is külön-külön emlékezett. Szinte hallottam a kórus zengését-éneklését, láttam a szemében: még mindig ott van előttük, és vezényli őket. Milyen kár, hogy akkor még nem volt hangrögzítője minden iskolának! És milyen jó, hogy akkor még nem volt mobiltelefonja minden gyerkőcnek.

Több mint negyven éven keresztül készítettem az iskola órarendjét. A több mint három méter hosszú, 90 cm széles, teremre, órára, napra beosztott kartonlapot mindig ő készítette el őszire. Nem volt kevés munka minden gyermek programját úgy összeállítani, hogy elkerüljük az összeütközéseket. Nyugdíjba vonulása után is tanított még. Utolsó tanítási éve után még hozta a megvonalazott kartonokat, kérve, hogy arra az évre ne számítsunk rá. Betegeskedni kezdett. Én az órarendjét elkészítettem, külön lemásoltam, jeleztem a termet, napot, órát, feltüntetve a volt és új növendékeket. Elküldtem egy pár sorral. „Kedves Gyulám, itt küldöm az órarendbeosztásodat, növendékeid neveit. Holnap reggel várunk”. Az akkori igazgatóm rám kérdezett: „Na, és ha nem jön, mit kezdünk?” De másnap reggel 8 óra 15 perckor megjelent vasalt nadrágban, fényes cipővel, csokornyakkendővel, simára borotválva, bal kezében aktatáska, jobbában sétapálca. A különbség csak az volt, hogy nem a kezét nyújtotta, hanem a sétapalcáját emelte fenyegetőleg felém. Én pedig megöleltem és megköszöntem, hogy eljött. Bement és tanított fél 9-től fél 12-ig.

És most várhatom én is tőle az órarendemet. „Mihályom, gyere, folytassuk együtt a tanítást!”

Emlékbeszéd a kolozsvár-belvárosi unitárius templomban 2004. február 21-én

Guttman Mihály

János Zsigmond szobrának bemutatása Marossárpatakon

Március 15-én, az 1848-as magyar forradalom és szabadságharc emléknapján Magyarország választott királyának, Erdély első fejedelmének, János Zsigmondnak a mellszobrát mutatták be Marossárpatakon. A református templomkertben Szent István király szobrának „szomszédságában” helyezték el Miholcsa József szobrászművész alkotását.

A zömében reformátusok által lakott településen egy tervezett szoborpark második alkotásaként János Zsigmond unitárius fejedelem szobra kapott helyet. Az ünneplő sokaság előtt – felkérésre – Nagy László marosvásárhelyi unitárius lelkész mondott ismertető beszédet Simén Domokos nyugalmazott lelkész dolgozata alapján. Az ünneplők hosszas tapssal nyilvánították ki köszönetüket, hiszen a szónok egy eddig sokak által nem ismert, tárgyilagos szemszögből mutatta be a fejedelmet a történelmi tények és a kortársak jellemzése alapján. Unitárius részről jelen volt Simén Domokos nyugalmazott lelkész és felesége, dr. Kisgyörgy

Árpád, Egyházunk volt főgondnoka, Nagy László lelkész, Kecskés Csaba lelkész és felesége Marosvásárhelyről, Pálffy Tamás-Szabolcs marosszentgyörgyi gyakorló segédlelkész, Pálffy Anna-Mária iklandi lelkész, György Katalin nagyernyei gondnokné, Dobos Ferenc marosszentgyörgyi egyházközségi tag, valamint Tófalvi Zoltán, a Román Televízió magyar adásának marosvásárhelyi tudósítója. Nagy László személyesen is köszönetet mondhatott a nagyobb unitárius közösség nevében Miholcsa József szobrászművésznek, hogy elkészítette (ajándékba) Erdély első János Zsigmond-szobrát. Istennek legyen hála!

A jövőre nézve reméljük, hogy az unitárius egyházközségekben is állni fog egyházunk nagy fejedelmének szobra – Dávid Ferenc egyházalapító püspökünk szobrának tőszomszédságában.

Pálffy Tamás-Szabolcs

Hibaigazítás

Az *Unitárius Közlöny* előző számának első oldalán a 200 éves a ravai templom című cikk szerzőjének neve tévesen jelent meg. Az írás szerzője: **Demeter András** ravai lakos. Olvasóink és a Szerző szíves elnézését kérjük.

„Áldott, aki jön az Úr nevében!”

(Mt 21,9)

Ez a bibliai textus volt az alapigéje 2004 virágvasárnapján Kiss Alpár tiszteletes úr ünnepi prédikációjának. Húsz évvel ezelőtt, 1984. április 1-jén foglalta el a baróti unitárius gyülekezet lelkészi állását. Ez a kerek évforduló alkalmat adott a keblitanácsnak és a híveknek, hogy kifejezzék ragaszkodásukat és szeretetüket lelkészükhöz, a tiszteletes úrnak, hogy számvetést végezzen.

Húsz évvel ezelőtt a megáradt Olt vize ellepte az utakat, s egy szemüveges fiatalember az ágostonfalvi állomásról gyalog igyekezett a vasúti töltés mentén új munkahelye felé. A brassói segédlelkészi szolgálat és a chicagói tanulmányút után érkezett Barótra tervekkkel, álmokkal, reményekkel. Így vall Kiss Alpár: „Első lépésünk az akkori vezetőséggel a lelkészi lakás rendbetétele volt, hogy családomat is idehozhassam, hogy megkezdhessem a lelki építést... És megindult az élet. A legnagyobb elégtétel a hívek erkölcsi hozzáállása volt. Május 10-én püspöki vizitációt fogadtunk, a néhai dr. Kovács Lajos püspököt és kíséretét. Jegyzőkönyvileg elismeréssel vették számba, hogy Barótnak van jövője.”

Megkezdődött az építés a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt. A legnagyobb mű az új templom volt (addig a papilak egyik helyiségében tartották az istentiszteleteket és a vallásórákat). 1986 és 1995 között közel tízéves küzdelem és munka eredménye a néhai dr. Erdő János püspök által felszentelt

templom volt. Legemlékezetesebb szavai akkor a mintegy hétésszáz résztvevő előtt ezek voltak: „Jót cselekedett a baróti gyülekezet, hogy templomot épített”. 1997-ben harangot is sikerült öntetni, amelyet dr. Szabó Árpád szentelt fel azzal a biztatással, hogy az hívő szavával figyelmeztesse az élőket, és búcsúztassa a végső megnyugvásra térteket. Kiss Alpár tiszteletes az amerikai útján szerzett tapasztalatait, kapcsolatait gyülekezete számára kamatoztatta. 1993-ban testvérkapcsolatot teremtett az amerikai New Jersey-beli Summit egyházközséggel. Ennek tízéves évfordulóját tavaly ünnepeltük, amelyen a testvérgyülekezet kilenc tagú képviselője vett részt új lelkészükkel az élen, és további támogatásukról biztosítottak. Az ő hatóságos anyagi-erkölcsi támogatását élvezte és élvezzi a gyülekezet.

Húsz év nagy idő egy ember életében. De akár a számok tükrében is meg lehet mutatni a gazdag, sokrétű lelkészi pályát. Lelkészsünk a 662 lelket számláló gyülekezetben húsz év alatt a következő szolgálatokat végezte: 175 gyermeket keresztelt, 233 ifjút konfirmált, 69 házaspárt esketett, 136 elhunytat kísért utolsó útjára. 1580-szor prédikált rendes vasárnapokon Baróton, Köpecen, Olaszteleken, 291 ünnepi istentiszteletet tartott, 180 alkalommal végzett más szolgálatot (imahét, ökumenikus istentisztelet, agenda, megemlékezés). Barót város közéletében is aktív szerepet vállal. A testi-lelki erőt próbáló munkájában segítője felesége, Kiss Aranka tiszteletes asszony.

Kívánjuk, hogy szolgálatát egészségben, alkotó ereje teljében végezhesse tovább. Köszönjük ezt a gazdag, értékkerető húsz évet, és a bibliai igével valljuk és hisszük: „Áldott, aki jön az Úr nevében.”

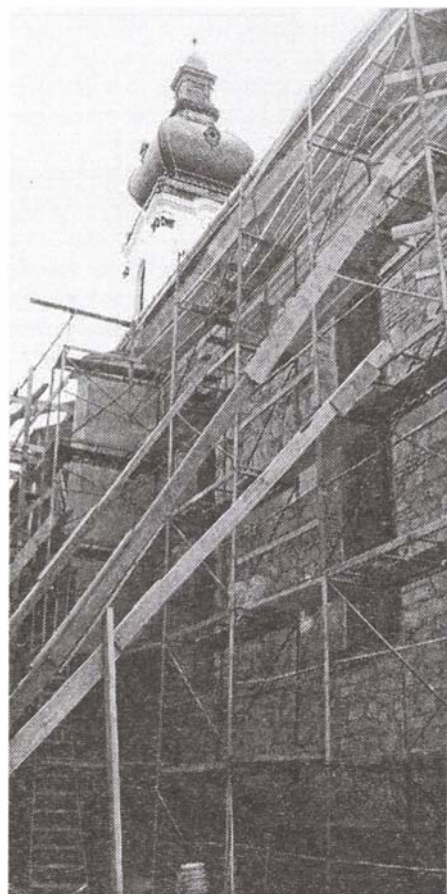
Tatár Zsuzsanna

Tanácsi támogatás Kolozsváron

A kolozsvári Szabadság február 28-i száma (8. oldal) tette nyilvánossá, hogy a 2002-es népszámlálási adatokat alapul véve Kolozsvár városi tanácsa február 18-i ülésén úgy határozott: idén az eddiginél jóval tetemesebb pénzüsszegekkel támogatja az egyházak tevékenységét, főként a templomok építését, felújítását.

Dr. Szabó Árpád püspök: Már az előzetes hírt is nagy elégtétellel fogadtuk, hogy a városi tanács a választások évében megsokszorozta annak a támogatásnak az összegét, amelyet az egyházakra fordított. Amikor ez az elgondolás a tanácsi határozatban megvalósult, az örömeink csak fokozódott, annál is inkább, mert kolozsvári templomunk úgy is, mint műemlék, de úgy is, mint Egyházunk központi temploma, igen nagy jelentőséggel bír egyházi életünkben. A felújítási munkálatok 1998-ban kezdődtek el, vagyis már hat éve tartanak. Ennek a hosszú időnek a magyarázata az, hogy sohasem állt rendelkezésünkre a szükséges pénzüsszeg, ezért évente csak bizonyos részt tudtunk felújítani. Ez a mostani támogatás a határozat értelmében 1 milliárd 518 millió lej. Ez az összeg lehetővé teszi a templomkülső teljes rendbetételét, és ez már azt jelenti, hogy ha belül még néhány dolgot megol-

dunk – például a templom fűtését –, akkor ezt a jelentős munkát sikeresen befejezzük a jövő években. Az a hozzáállás, ahogyan a városi tanács ezt a kérdést intézte, szerintem nemcsak azzal magyarázható, hogy idén választások lesznek – bár talán az összeg nagysága utalhat erre –, hanem inkább azzal, hogy a tanácsosok megértették: milyen fontos szerepet töltenek be az egyházak a társadalomban; és az a munka, amely az egyházak sajátos szolgálatán keresztül megvalósul, nemcsak hiánypótló, hanem nélkülözhetetlen, annál is inkább, mert úgy érzem, ez az, amire igen nagy szüksége van a társadalom egészének. Még mindig küszködünk az anyagi problémákkal, hiszen most tart az egyházi ingatlanok, földek és erdők visszaszolgáltatása, de még messze vagyunk attól, hogy olyan biztonságos anyagi háttérünk legyen, ami ezeket a kérdéseket társadalmi támogatástól függetlenül meg tudná oldani.

Felújítás alatt a kolozsvár-belvárosi unitárius templom

Oaklandbe látogatott az oklándi gondnok

Február elején az oklándi unitárius egyházközség gondnoka és lelkésze a kaliforniai Oaklandi Unitárius Gyülekezetbe látogatott. A testvérgyülekezeti kapcsolat több mint tízéves múltra tekint vissza, és a jelek szerint nagyon jól működő kapcsolat. Ők sokszor látogattak már hozzánk, a Homoród völgyébe, és az itteni lelkész is háromszor látogatta meg a testvérgyülekezetet. Az idei oaklandi találkozás mégis rendhagyó volt a két gyülekezet életében, elsősorban azért, mert nemcsak a lelkész, hanem a gondnok is ellátogathatott a testvérgyülekezetbe. Fontos alkalom volt, hisz az oaklandi gyülekezetbe egy évvel ezelőtt új lelkészek kerültek, és nagyon jó volt meggyőződni arról, hogy ők is lelkesen álltak a testvérgyülekezeti kapcsolat mellé, és támogatják közös programjainkat.

Bartha Dénes 1996-tól az egyházközség gondnoka. Az egyházközség sok látogatót fogadott a testvérgyülekezetből az évek során. A kapcsolat még szorosabbá fűzéséhez járult hozzá az, hogy otthonaikban is megismerhettük azokat, akikkel eddig itt, Erdélyben találkoztunk, jó volt érezni nem szűnő ragaszkodásukat hozzánk. Jó volt részt venni az istentiszteleteken az ő templomukban. Igaz, vannak olyan dolgok, amelyek számunkra különösen hatottak (például a tapsolás, nevetgélés a templomban), de nagyon sok tanulni- vagy újratanulnivalónk is akadt. Elsősorban a templomlátogatást említeném – két vasárnapi istentiszteleten vettünk részt, de mindkét vasárnap a gyülekezet tagjainak több mint 90%-a ott volt az istentiszteleten. Másodsorban fontos lenne megtanulni tőlük a különböző egyházközségi bizottságok működésének fortélyait. Nagyon jó lenne ellesni tőlük azt, hogyan tudnánk mi is hiveinket még aktívabbá tenni az egyházközségek életében.

Kapcsolatunk tovább mélyült e látogatással, és reméljük, hogy még sok éven keresztül mindkét gyülekezet élvezni fogja a kapcsolat nyújtotta örömeket.

B. D.

Fent: Bartha Dénes és Kelemen Levente San Franciscóban. A háttérben a Golden Gate híd

Lent: Oaklandi unitáriusok között

A Spanyolországi Unitárius- Univerzalista Társaság nyilatkozata

a 2004. március 11-i terrortámadás alkalmából

A Spanyolországi Unitárius-Univerzalista Társaság, amely a spanyolországi unitárius-univerzalista hagyományok ápolója, a március 11-én Madridban elkövetett kegyetlen és véres terrortámadást határozottan elítéli, és hitelvei alapján a következőkre hívja fel a világ figyelmét:

- minden személy méltóságának és értékének tisztelete,
- a demokratikus folyamatok szükségessége,
- békességen, szabadságon alapuló világközösség építése.

Ezek alapján hirdeti, hogy az emberi élet védelme, a béke és a demokrácia értékeinek biztosítása az egyetlen járható út: a békességes együttélésre, a szabadság biztosítására mind az egyén, mind a közösség számára.

450 évvel ezelőtt egy békés, tisztességes, becsületes embert, a spanyol Szervét Mihályt bebörtönöztek és máglyán elégették. Ő ihletője és előfutára volt az unitárius mártiroknak, akiknek életük és eszméik hatást gyakoroltak a spanyolországi unitarizmus elindulásához és kiteljesedéséhez.

Szervét Mihály ártatlan halála védelmére írta Sébastien Castellion (antitrinitárius gondolkodó), hogy »megölni egy embert nem azt jelenti, hogy védelmezek egy eszmét«. Ebben a szellemben osztozunk az áldozatok emlékében, és elutasítunk minden erőszakos halált, amelyet fanatizmus és türelmetlenség szül!

Megjegyzés: Az általános tájékoztatás érdekében említjük meg, hogy az antitrinitárius mozgalom gyökerei Spanyolországban a 16. századba nyúlnak vissza. A sajátos elnyomó és diszkriminatív körülmények miatt – egyrészt a többségi római katolikus egyház, másrészt az állam részről – csak 1993-ban tudott szervezett formát ölteni az unitárius mozgalom.

A Sociedad Unitarian Universalista de España néven ismert spanyol Unitárius-Univerzalista Társaságot 1994-ben elismerte a spanyol kormány is. Szórványközpontjaik főleg Spanyolország nagyvárosaiban szerveződtek, ezek közül a madridi és a barcelonai központok a legerősebbek. A barcelonai központ szellemi irányítója Jaume de Marcos Andreu.

Egyetértünk a Spanyolországi Unitárius-Univerzalista Társaság nyilatkozatában foglaltakkal, és mélységesen elítéljük nemcsak az egyre gyakoribb és kegyetlenebb formát öltő terrorizmust, hanem az erőszak minden formáját is.

(rezi)

Unitárius rádióműsorok

Credo - a megtartó hit műsora

Agnus Rádió, kéthetente csütörtökön 7,30-kor. Május 13., 27., június 10., 24., július 8., 22.

Istentiszteletek közvetítése a kolozsvári gyülekezetekből

Agnus Rádió, kéthavonta, vasárnap 12,30-kor. Május 16.

Meditáció - az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, szerdai napokon, 9-kor. Május 5., június 9.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió. Május 23., június 27.

Ökumenikus ünnepi köszöntések

Kolozsvári Rádió. Május 30.

Régi adósságomat törleszttem azzal, hogy lejegyzem édesapám, az árkosi unitárius énekvezér visszaemlékezéseit, vallomásait. Nem volt szükség színezésre, retusálásra, hiszen falusi ember létére választékosan, igényesen fogalmaz. Így beszél a mindennapokban is. Az 54 évi szolgálat, amire nagyon büszke, vallomása szerint is meglátszik rajta. Tudomása szerint a legöregebb kántor az egyházkörben. De úgy gondolom az egyházmegyében is, ha netalán lenne nála idősebb és hosszabb szakmai tapasztalattal bíró kántor, nem sok lenne. Nem a gyermeki elfoglaltság ösztökélt úgy dönteni, hogy életműve nyilvánosság elé kívánkozhat. Úgy érzem, mindannyian tanulhatunk egyháza iránti hűségéből, és mindabból, amit nem könnyű földműves élete mellett hivatásszerűen folytatott. Hálás vagyok mindenekelőtt Istennek, hogy egészséggel, munkabírással és kitartással áldotta meg - és nem utolsósorban tehetséggel. (Ifjabb Kisgyörgy Mihály)

Az egyházkör legöregebb kántora

Kisgyörgy Mihály árkosi énekvezér

Az 1947. december 30-át követő rendszerváltás sok kántortanítót állított félre az énekvezéri hivatás gyakorlásától. Zömükben a biztosabb jövedelmet jelentő tanítói munkát vállalták, főleg azokban a kisebb lélekszámú gyülekezetekben, ahol nem tudtak egy kántort eltartani, mivel a kettőt együtt nem lehetett gyakorolni. De Árkos nagy egyházközség. Mégis kántor nélkül maradt Imreh Domokos kántortanító félreállítását után. 1948-1950 között Barabás Ferenc műkedvelő ifjú vállalkozott a feladat betöltésére. Besorozása után ismét gazdátlan maradt a kitűnő Kolonits-orgona. Édesapám, az akkor 23 éves parasztfiú próbálkozott meg a feladattal. Ma is ő a kántor. Erre így emlékezik:

„Darkó Béla tiszteletes úr hivatott, és felkért, próbáljak megtanulni kántorizálni. Elfehéredtem, megijedtem a tudattól. Ő azt mondta: »én bízok magában«. Elhoztam az iskolától az egyház harmóniumát. Mivel kollektivistá lettem, s reggeltől estig »normáztam«, esténként, hajnalonként ültem oda a harmónium mellé, s napi egy-két órát gyakoroltam. Egy hónap múlva, amikor annyira ment a játék, a tiszteletes úr bejelentette, hogy jövő héten Kisgyörgy Mihály kántorizál. Egész testem remegett az izgalomtól.

Az útbaigazítást Farkas Károly, érettségizett református fiú adta, aki szintén műkedvelő kántor volt (aztán tanár lett). Megmutatta a C-dúr skálát. Így fogtam hozzá. Jó fülem volt, az énekeket is ismertem már, de lámpalázam volt sokáig. Két év után már a passiót is játszottam, és énekeltem is - egyedül. Én kottáztam le a dallamot, a szöveget Duka Erzsike írta le. A füzet most is megvan.

Később, Kőkösi Kálmán tiszteletes úr idejében, a tiszteletes asszony, Kőkösi Eleonóra dalárdával és szólistákkal együtt tanította be. Gyönyörű hangú, kitűnő orgonista volt. Tanítóképzőt végzett. Mészkön tanított is. Én az orgonakiséretet játszottam, és énekeltem az evangélista - vagy ahogy mondtuk: az elbeszélő - szerepét. Mindent a letétjében játszottam. Karcsi megmagyarázta a hangnemeket, s én hamar rájöttem, mit miért kell csinálni. Már gyakorlás nélkül játszom évről évre az alkalmi énekeket is. Több mint tíz éve az egyházkör legöregebb kántora lettem.

Az egyházi Központ többször is hívott szakmai kiképzésre, vizsgára, de az egyházközség, a papok anyagi nehézségekre hivatkozva nem támogattak. Nem is lehetett volna a mezei munka, az állatok mellől elmenni. Idővel hattagú családom lett, nehéz volt a megélhetés. 50 lejes havi fizetéssel kezdtem. Így ment ez legalább 25 évig. 1975 körül emelte fel Fekete Dezső tiszteletes 500 lejre. No meg kaptam haszonélvezetre egy 30 áras kertet.

Teljesen az Egyháznak álltam a szolgálatára. Egészen lekötött. 54 év alatt sehova sem mehettem vasárnaponként. A

kollektívából sem hiányoztam. Minden évben teljesítettem a kötelező munkanapot. A nyugdíjam mégis alig haladja meg az ötszázezer lejt.

Rengeteget dolgoztam a mezőn, állatot tartottam. A marhatartásról három éve mondtam le egészségi állapotom miatt. A földet mindig szerettem. Négy gyermeket neveltem fel s taníttattam. A kollektív felszámolása után a társasba vonultam vissza, mert nem éreztem magam eléggé erősnek egyedül dolgozni. Kevés a föld is. A kántorság mellett a muzsikálás hozott még egy kevéske pénzt.

16 évesen gombosharmonikán tanultam meg játszani önszorgalomból. Öt évig zenéltem bálókban, éjjelizenét húztam, törökbúzabontásokon muzsikáltam. Úgy is volt, hogy egy csihánzsák törökbúzáat kerestem egy bontáson. Az akkor nagy dolog volt!

1947-ben fiatalon meghalt Bedőházi Zoltán, a falu legjobb hegedűse. Az erdőn ütötte oda a fa. Akkor vettem hegedűt Duka keresztapámtól. Sok hegedűt készített s minden más hangszert, és ő volt a primás is. De az új divatot nem szerette, s félreállott. Egy év után én lettem a primás. Sokfelé hívtak akkoriban. Nemcsak itthon, Kőröspatakon, Kálnokon, Szentgyörgyön, Baróton, még Brassóban is muzsikáltam bálákat, esküvőket, eljegyzéseket, keresztelőket, éjjelizenét. De az orgona mellől

A magyarországi *Unitárius Élet* januári-februári számát Zoltán Zoltán főszerkesztő jegyzete nyitja, amely voltaképpen az egyházi közösségeknek és egyesületeknek - „az egyház drágaköveinek” - a dicsérete. A lap közli Rázmány Csaba püspök újévköszöntő beszédét. B.L. szignóval olvasható az a „felszólítás”, amely a székyei mártír, Moyses Márton emléktábláját sürgeti. A Gensben tavaly rendezett Szervét-emlékkonferencia eseményeit és benyomásait foglalja össze Mikó István. Az Erdélyi Krónikát a kolozsvári teológusok Láng című írásaiból válogatta a szerkesztő (Lakatos Sándor: *Látogatás a Zsil völgyében*; Pál János: *Az Unitárius Egyház alapítványi birtokainak kisajátítása az 1921. évi földbirtokreform-törvény által*; erdélyi hírek). A lap megemlékezik a 70 évvel ezelőtt rendezett gödöllői Csodaszarvas-jamboreeról. A Mai jötevőink rovatban Sepsi-Kovács Évával ismerkedhet meg az olvasó. Az *Unitárius Közlöny* 1900-as évfolyamából közli újra a magyarországi lap Árkosi Ferenczi Kálmán *Nagyapám halálára* című versének részletét, s ennek mentén mutatja be a költőt. Az egyházközségek életét bemutató rovatban ez alkalommal a Hőgyes Endre utcai Bartók Béla egyházközségről olvashatunk, ahol január 25-én látogatást tett Habsburg Ottó, a Páneurópai Unió elnöke. A tudósítások között a kocsordi, pápai, soproni, füzesgyarmati, gyulai és hódmezővásárhelyi eseményekről, illetve a Duna-Tisza közti Unitárius Szórványegyházközség életéről is értesülhetünk.

soha nem hiányoztam. Gyakran esett úgy, hogy a vendégségből mentem a templomba, alvás nélkül.

Közben zenetársaim mind meghaltak. Alakultak modern zenekarok. Húsz éve nem zenélek aktívan. Közben el-elhívnak színdarabot kísérrni, s ritkán éjjelizenélni is, de ma megváltoztak az igények.

Ne felejtsem ki azt sem, hogy amíg megházasodtam, 1954-ig vagy öt évet játszottam a fúvószenekarban is. Busuioc Dumitru nyugdíjas őrmester irányította még sok éven keresztül a rezesbandát. Ki kellett maradjak, mert a fúvószenekart a temetésekre is hívták, s nekem kántorizálni kellett, ha a halott unitárius volt. Még ha a halott rokon volt, akkor is. Azt is mondták a barátaim, hogy rossz ember vagyok, mert akkor is énekelek, mikor mások sírnak. Mindig olyan énekeket kerestem, ami a halottra talált. A temetések miatt hiányoztam igazoltan a kollektívából. Ki ilyen, ki olyan hangsúllyal, de ott is „kántoruraztak”. A „Szegény kántor énekét” minden mulatságon el kellett hogy énekeljem.

Három papot kiszolgáltam. Mindenik reámhagyta, hogy melyik éneket válasszam ki. A mostani, Székely János tiszteletes úr elintézte, hogy 1994-ben levizsgáljak. Felvitt Kolozsvár-

ra, a szállásomat is elintézte. Az énekeket mind megtanultam a vizsgára, kátéból, egyháztörténetből is ragadt rám a prédikációkból annyi év alatt valami. Meg is mondtam a püspök úrnak, hogy engem egyébről ne tessenek kérdezni, mert én 44 éve kántorizálok, s azt tudom. A bizottságnak tetszhetett, ahogy orgonáltam, mert sikerült a vizsgám. Meg is jegyezték, hogy »az öreg jópofa«.

Megöregedtem. 77 éves leszek februárban, ha az Isten megsegít. Tíz unokám van. Az egy szememmel messzire még elég jól ellátok. (Tizennyolc éves koromban ütötte ki a másikat egy rozsdás szeg.) Kottát nézni már szemüveg kell. Még csinálom, amíg tudom.

Nem tudom, mennyi a minimálbér, de én úgy egy millió két-százat kapok. A feleségem s az én kollektív nyugdíjammal együtt alig jön ki a kétmillió. Nem tudom, lesz-e nyugdíjam az egyháztól, legalább erre a tíz évre, amióta levizsgáztam. Soha nem kérdeztem, húzzák-e a nyugdíjalapot, foglalkozik-e valaki vele. Én végeztem a dolgomat.”

Lejegyezte ifj. Kisgyörgy Mihály

Kötelez a ma, számonkér a holnap!

Volt múltunk, van jövőnk – ez biztos. Tesszük a dolgunkat, ki-ki képességei szerint családjáért, iskolájáért, munkacsoportjáért, kisebb vagy nagyobb közösségeinkért. Ám munkás mindennapjainkban szakmai és társadalmi feladataink közé simul az is, amelyért nem várhatunk anyagi juttatást, ellenben elmulasztani nem ajánlatos. A „státustörvény” 14. paragrafusára, a „Szülőföldön, magyarul” oktatási-nevelési támogatásra gondolok.

Közismert, hogy a Magyar Országgyűlés 2001. június 19-i ülésnapján fogadta el a LXII. számú törvényt – közismerten a „státustörvényt”. Ennek gyakorlati alkalmazására létrehozták a magyar nemzetiségű régiókban a szükséges státus-irodákat.

A Nyárádmenti régióban engem kértek fel 2001. októberében ezirányú feladatok elvégzésére. Azóta is igen nagy szeretettel teszem e téren a dolgomat a törvény által biztosított lehetőségek keretében. Szeretném alább konkrétizálni és a valós élethelyzetben bemutatni a két év tevékenységét. A nyárádgálfalvi polgármesteri hivatalhoz tartozó hat faluban a következőképpen mutat az ezirányú statisztika: (lásd a táblázatot)

Szentbenedeken 35 unitáriusnak készítettem Magyar igazolvány-kérelmet és 15 pályázatot írtam. Nyárádszeredán 43 személy részére és 23 pályázatot, Marosvásárhelyen 429 személy részére és 51 pályázatot, Kolozsváron 41 személy részére és 16 pályázatot, Székelykeresztúron 28 személy részére és 14 pályázatot, Székelyudvarhelyen pedig 19 személy részére

és 9 pályázatot készítettem. Összesítve: a 2002. év végére sikerült 2763 Magyar igazolványt átadni az igénylőknek, valamint 582 tanuló részére elintézni az oktatási-nevelési, illetve taneszköz-csomag ösztöndíját.

Szeretnék köszönetet mondani az Egyetemes Unitárius Egyháznak az erkölcsi

Országos Státus-Irodának, ahol a legnagyobb udvariasságot, segítőkészséget tapasztaltam.

A teljesség azonban további kiegészítést igényel: köszönöm Fekete Árpád (Szováta) tanár barátomnak az önzetlen segítségét az ösztöndíjak időbeni folyósításánál. Köszönöm férjemnek az anyagi és erkölcsi segítségét, elfoglaltsága ellenére mindig az elvárásoknak megfelelő időben és helyre segített eljutni.

Falvaink szellemi irányítója a lelkes és a pedagógus-közösség. Nekünk kell

Helység megnevezése	Lélekszám	Unitáriusok száma	Magyar igazolványt igényelték	Oktatási-nevelési ösztöndíjban részesültek
Nyárádgálfalva	902	297	607	178
Nyárádszentlászló	395	128	273	67
Kisadorján	61	19	51	21
Nagyadorján	170	4	142	42
Nyomát	414	141	187	24
Szenháromság	824	183	805	108
Bede	174	7	123	14
Összesen	2940	779	2188	454

támogatásért, valamint a nyárádgálfalvi polgármesteri hivatalnak a népszerűsítés terén adott segítségért. Folytatnám a sort a dr. Bernády György Közművelődési Alapítvánnyal (Marosvásárhely), a Teleki Oktatási Központtal (Szováta), az RMDSZ marosvásárhelyi státus-irodájának is támogatásért, s nem utolsósorban a budapesti

felvállalunk a pályázó szülők segítségével. Nem kevés munka ez. Ha az egyéni követelemény-rendszeredbe beépítéd az ilyen irányú feladatokat, magyar keresztény emberként talán egy „mustármagnyt” selekedtél.

(Folytatás a 12. oldalon)

Török Jolán

Kötelez a ma...

(Folytatás a 11. oldalról)

A harmadik évezred egyre érzékelhetően kirekeszti a „szószóló” magyarkodást. Filozófusok, irodalmárok és még sokan mások megfogalmazták, „mit is jelent magyarnak lenni.” Wass Albert szavait idézem meg: magyarnak lenni első sorban örömet jelent, „mindazt az örömet, ami a becsületes szándékban s a munkában megterem, meg azt az örömet is, hogy az igazság mindig erősebb a hamis-

ságnál, még akkor is, ha hosszú ideig szellemesen eltitkolja erejét. Második sorban jelent büszkeséget, hogy birni tudtuk a szenvedést, amit azért rakott Isten vállunkra, hogy általa megerősödjünk egyrészt, másrészt pedig tanuljunk belőle, és igazságosabbak tudjunk lenni másokkal, mint azok voltak velünk. Jelent még erős és jókedvű elhatározást is, hogy no, világ, most aztán csudálkozz, ha újra kezembe veszem a kaszát. De ugyanakkor bánatot is jelent, igaz testvéri bánatot azok miatt, akik számára tovább is a remény marad magyarságunk egyetlen vigasztalásra.” De jelenti – s ezt már én teszem hozzá –

nyelvünk megőrzését is, hiszen nyelvünk nagyobb kincsünk, mint a földünk, mert régiebb, s akkor is él, amikor a föld már nem a miénk. Nem a nyelvünk olyan, mint mi, hanem mi vagyunk olyanok, mint a nyelvünk. De jelenti ugyanakkor földünk megőrzését tárgyi értelemben is, de sokkal inkább érzelmi értelemben. Az érzellem motiválja az alkotást, s az alkotásban él a múlt és annak szellemi-kulturális értéke. Magyarnak lenni hangsúlyozottan jelent illetudó magatartást, bizonyos élethelyzetekben érzelmeink fölötti uralkodni-tudást. Jelenti a kockázatok vállalását egyéni és közösségi életünkben.

Nők Világa

szerkeszti:
Maksay Magdolna

Csillagok mintája

A tíz éve alakult magyarszovátai nőszövetség idén is jó úton halad. Örvendünk, hogy új tagokkal gyarapodtunk, s hál'Istennek kedd délutáni találkozóinkon egyre többen vesznek részt.

Idén – amint a képen is látható – ősi mezőségi csillagmintás énekeskönyv-borítókat szövünk, amelyekből az eddigi szokásnak megfelelően az amerikai testvérgyülekezetnek is küldünk.

Újdonság, hogy idén az imahétén szolgáló lelkészeknek ajándék-kézimunkát adtunk, s asszonyaink közül többen szavaltukkal tették ünnepélyesebbé az imaheti és március 15-i ünnepéget.

A március 5-i nőnapon közel harmincan imádkoztunk, a perselypénzt elküldtük Cserefalvára.

Március 8-án a hagyomány szerint szeretetvendégséget tartottunk, s elhatároztuk, hogy a nyáron értékes csomagokkal lá-

toztatjuk meg a Lókodi Öregotthont, illetve a beküldött tagsági díjat házilaska-adománnyal pótoljuk. Terveink között szerepel még: újabb élelmiszer-adomány a Kollégium bentlakóinak, s reméljük, hogy Isten segítségével több karitatív tevékenységet végezhetünk az egy Isten dicsőségére, lelkünk épülésére.

(Balázs Katalin, Magyarszovát)

Segesvári jelmezések Székelykeresztúron

Nőszövetségi összejöveteleinknek immár hagyományos „menetrendje” van. Találkozásainkat zsoltárenekléssel kezdjük, majd Szombatfalvi József esperes úr vagy Andrási Benedek lelkész-vallásnár bibliamagyarázata, imája után a programnak megfelelő előadás, tombola, sütemény-kinálgatás, teázás kerül sorra.

Kedves, mókás farsangi hangulatban telt el az egyik februári összejövetelünk is, amikor vendégül láttuk a segesvári nőszövetség tagjait, akik farsangi jelmezekbe öltözve vonultak be hozzánk. Vidám, baráti hangulatban telt el az este.

A téli napok fontos eseménye volt az ökumenikus imahét, amikor estéről estére részt vettünk a város zsúfolásig megtelt templomaiban tartott istentiszteleteken, közösen imádkoztunk katolikus, református hívekkel, meghallgattuk műsoraikat, majd a szeretetvendégségeken elbeszélgettünk egymással.

Örülünk, hogy nőszövetségünk tagjai ebben az évben is lelkesedéssel kapcsolódnak be a közösségi életbe, vállalják a különféle feladatok megszervezését, tudva, hogy munkájukkal egyházközségünk erősítését és mindnyájunk lelki, szellemi gyarapodását szolgálják.

(Péterffy Erzsébet, Székelykeresztúr)

Vallásos esték

A csehétfalvi nőszövetség adventtől böjtig ezen a télen is hetente megtartotta a szokásos „vallásos este sorozat”-ot. Ez nem más, mint kibővített nőszövetségi program, amelyik lehetőséget nyújt a férfiaknak, fiataloknak és gyerekeknek is a részvételre. Ezeket az estéket a lelkész vezette be bibliamagyarázattal, közös imádsággal és egyházi énekkel. Minden este elhangzott egy-egy előadás, amit téma-központú beszélgetés követett. Emellett egyházi énekeket tanultunk, jókat beszélgettünk, megemlékezéseket tartottunk, novellákat, verseket és rövid elmélkedéseket hallgattunk meg a tiszteletes asszony felolvasásában.

Ez a tevékenység a hiterősítő hét március 8-a és 13-a közötti megtartásában csúcspontot ért el. A vendéglelkészek szószéki szolgálatait minden este szeretetvendégség követte, amit az asszonyok készítettek elő.

Ezúton is köszönjük a lelkészek szolgálatát, az asszonyok önzetlenségét, a meleg, családiás hangulatot.

(Lőrinczi Lajos, Csehétfalva)

Meglepetés-látogatás

A székelyudvarhelyi belvárosi unitárius nőszövetség évi tervei között szerepelt, hogy januárban meglátogatjuk a Lókodi Öregotthont, hogy egy kis örömet szerezzünk az ott lakó időseknek, és felvidítsuk hétköznapijaikat. Ezekkel a gondolatokkal indultunk január 24-én Lókod felé.

Igazi téli nap volt, gyönyörű fehérség vette körül a Homoródi menti tájat. Nyolcan indultunk el, hogy meglátogassuk az öregotthon lakóit. Nagy volt a meglepetés, mert váratlanul érkezünk.

A társalgóban kellemes meleg volt, és az ott dolgozók szíves fogadtatása bennünk is jó hangulatot ébresztett. Az összeállított műsorunk és az ajándék, amit a nőszövetségi tagok készítettek, nagyon megörvendeztették az otthon lakóit.

Csáki Júlia üdvözölte a jelenlevőket, Delne Ilona és Gergely Margit egy-egy szép verset olvasott fel. A kedvességünket és figyelmességünket a lakók nevében Kovács Sándor köszönte meg, és végül elénekeltük a székely himnuszt. Szétosztottuk az ajándékba vitt csomag tartalmát. Ezután elbúcsúztunk, és hazaindultunk azzal az elhatározással, hogy a következőkben még figyelmesebbek leszünk - hogy a következő csoportnak könnyebb legyen.

(Blénessy Jolán, Székelyudvarhely)

Fiatalodás

2004. március 6-án a Küküllő-köri nőszövetség idei első választmányi gyűlését tartotta Dicsőszenzmártonban.

Ez alkalommal elhatározták, hogy a Küküllő-köri nőszövetségi találkozót idén Dicsőszenzmártonban fogják megszervezni április 24-én. A többi között a jelenlevő nőszövetségek beszámoltak arról, hogyan szervezték meg a világimanapot.

A dicsőszenzmártoni nőszövetség hóvirággal köszöntötte nők napja alkalmából a vendégeket.

Örömmel tapasztaltuk, hogy egészen fiatal tagok kapcsolódnak be a nőszövetségi munkába.

(Szabó Rozália, Dicsőszenzmárton)

Kukoricaeste

A gyepesi nőszövetség 2003 novemberében alakult újra, jelenleg 10-12 taggal működik. Hetente egy alkalommal, hétfőnként gyűlünk össze. Karácsony alkalmával meglátogattuk a 80 éven felüli időseket, és ajándékkal kedveskedtünk nekik. A farsang idején szindarabos bált szerveztek, Móricz Zsigmond A dinnyék című vígjátékát adták elő. Március 21-én „kukoricaestét” (szeretetvendégséget) tartottunk, mely alkalommal torta és főtt kukorica fogadta az érdeklődőket. Ez alkalommal tombolára is sor került. A nőszövetségi tagok Petőfi-versekkel, és -énekekkel szerepeltek.

A nőszövetség tagjai tevékenyen részt vállalnak a gyülekezet életében, bármikor számítani lehet rájuk, ha segítségre vagy vidámságra van szükségünk.

(Cseke Enikő, Gyepes)

„Egy-egy óra a te templomodban...”

A hideg beköszöntével jó érzés a hosszú téli estét szeretetotthonunk meghitt melegében tölteni - immár hagyománnyá vált az együttlét. Bátran kijelenthetem, hogy most már az unitárius nők kezdték többen is magukénak érezni az otthon melegét, és így gyarapodott az összejövetelekre járók és a közösségi munkában részt vállalók száma is. Így történt idén is, január 18-án, nőszövetségünk évnyitó összejövetelén.

Hetente két alkalommal gyűltünk össze esténként, amikor temetési énekeket gyakoroltunk, majd a tervezett alkalomra imákat, verseket és új énekeket tanultunk. Húshagyókedd este kellemesen telt: megtörtént a főpróba a világimanapi imákkal-énekekkel, aztán gyermekeink kis szórakoztató bohózatát egy-egy tortaszelettel díjaztuk. A sok ajándéktárgyból és a nyolc torta tombolázásából szép bevételt sikerült kihozni.

(Lőrincz Márta, Korond)

Ifjúsági oldal

szerkeszti:
Sándor Krisztina

Unitárius ifjúsági találkozó Vargyason

Február 27. és 29. között nyolc település fiataljai gyűltek össze, hogy a barátság, ismerkedés mellett egy jól szervezett nevelő programon vegyenek részt. A rendező vargyasi Dávid Ferenc Unitárius Ifjúsági Egylet a háromszék-felsőfahéri egyházkör fiataljait hívta meg. Sepsiszentgyörgy, Barót, Brassó, Böllön, Nagyajta, Felsőrákos, Petrozsény és Kolozsvár 46 érdeklődője vett részt azon az előadássorozaton, amelyet a baróti Simon Hajnalka és Fülöp Gyopárka tanárnő tartott a szeretetről, szerelemről és a barátságról. Péntek este Márk Attila brassói gitárművész lépett fel. Másnap a szünetben falunézés következett. A vendégek megtekintették a falu nevezetességeit, a Daniel-kastélyt, a helybeli faragókat, az unitárius műemlék-templomot és Veress Miklós helyi festőművész tárlatát.

Este a kultúrotthonban csoportjátékon vettek részt ifjaink, amelyet a Kolozsvárról érkezett Fűszál-együttes fellépése követett. Utána buli következett, amelyen szép számmal voltak jelen a helybeli fiatalok is.

Vasárnap istentisztelet volt, amelyen a szószéki szolgálatot Rácz Norbert teológiai hallgató végezte, utána a vendégek műsora következett. A rendezvény közös ebéddel zárult. Szép, élményekben gazdag napok maradtak mögöttünk. Az elváláskor megfogalmazódott: folytatni kell ezt!

Ezúton mondunk köszönetet minden támogatóknak, szülősadóinknak, a szülőknek, cégvezetőknek és magánszemélyeknek. Támogatóink voltak: SC Pinwod SRL, SC ERPÉK SRL, Vásárhelyi József, Franck Kft, Máthé Gyula, Barabás Lajos, Lőrincz László, Máthé László, Demeter Ferenc, Sütő Gábor, Andorkó Ferenc lelkész, Suciu Jenő, Gál Ignác, Soós Attila, Németh Ferenc, Tóth Péter, Székely Zoltán, ifj. Vásárhelyi János, Farkas Domokos, Dimény Dávid, Nagy József Erdőfűléből, Soós Béla, a vargyasi Polgármesteri Hivatal, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet és az óvoda.

Hálásak vagyunk Istennek ezekért a szép napokért, és kérjük áldását a jövőben is minden szép, nemes célért küzdő ember életére.

Andorkó Ferenc

Atlantisz harangoz

IV. országos versmondó vetélkedő

A versenyre április 2. és 4. között Kolozsváron került sor a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban. Megszervezésében támogatóink volt a Phoenix és a Gaudeamus Könyvház, az anyaországi Unikornis könyvkiadó, a kolozsvári Rákóczi Kultúrkör, a Magyarok Világszövetsége és végül, de nem utolsósorban az Unitárius Egyház.

A vetélkedőre Erdély több mint húsz településéről érkezett összesen 47 versenyző. A bíráló bizottságot Krasznai Paula és Rekita Rozália színművésznők, Jancsó Miklós színművész, beszédkui-

túra-tanár, László György író és Vicsai Zsolt tanár alkotta. A vetélkedőt két kategóriában – IX-X. és XI-XII. osztályosok csoportjában – szervezték.

A IX-X. osztályosok kategóriájában a nagyszalontai Hanyecz Bagdi Ida I. díjat, a nagybányai Németh László Elméleti Líceumból érkezett Ravasz Tekla II. díjat, a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Elméleti Líceumból jött Márkus Éva III. díjat nyert.

A XI-XII. osztályosok kategóriájában unitárius versenyző vitte el a pálmát, Murvai Erzsébet (Székelykeresztúr, Unitárius Gimnázium), II. díjat kapott Kálmán Ilona Katalin (Nagyvárad, Eminescu Főgimnázium), III. díjat pedig Bodor Réka (Nagyszalonta, Elméleti Líceum).

A Reményik Sándor Művész Stúdió Alapítvány nagydíját Csésze Márton, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja érdemelte ki. A Koós Ferenc Kulturális Alapítvány különdíját az aradi Csiky Gergely Líceumból érkezett Faragó Zénó és Györfi Emőke, a segesvári Mircea Eliade Elméleti Líceum diákja kapta.

A szilágysomlyói Pocsveiler István és a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceumot képviselő György Andrea a Polis Könyvkiadótól kapott különdíjat. A Kalota Könyvkiadó Botházi Attilát, a székelyudvarhelyi Benedek Elek tanítóképző diákját jutalmazta. A Tinivár kiadó különdíját Szuhanyszki Réka, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Elméleti Líceum tanulója és a marosvásárhelyi Papiu-Ilarian Kollégium diákja, Bartha László Zsolt nyerte el.

A Magyarok Világszövetsége Erdélyi Társasága az ugyancsak kovásznai Olosz Noéminak és a nagyszalontai Mezőgazdasági Líceumot képviselő Illyés Franciskának adott különdíjat.

A színvonalas vetélkedőn túl nagyszerű hangulatot varázsolt a megnyitó után fellépő Fűszál-együttes, a X. H. osztályo-

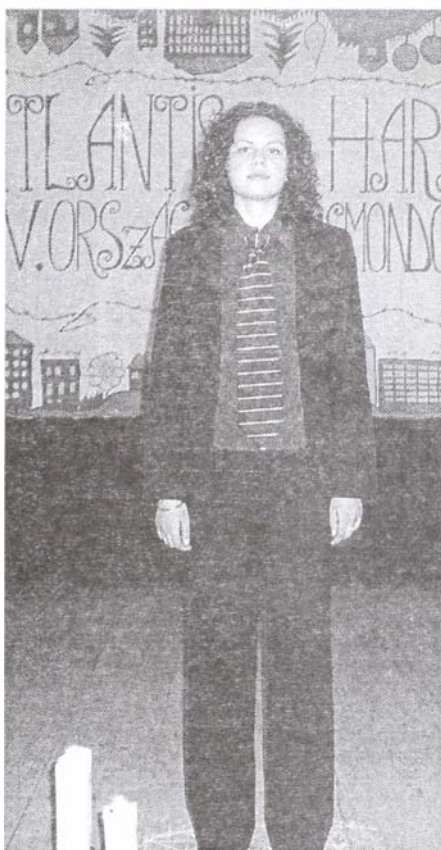
sok által berendezett és működtetett irodalmi cukrászda és a kollégiumi Szamóca néptáncegyüttes fellépése.

Mind ezek mellett nagyszerű munkát végeztek azok a kollégisták, akik segítettek a szervezésben. A szervező csapat tagjaként én is büszke vagyok arra, hogy ott lehettem, és segíthettem, ahol csak kellett, és tudtam.

De ne felejtünk el köszönetet mondani anyagi támogatóinknak: az Erdélyi Unitárius Egyháznak, a Communitas Alapítványnak, a Sora Shopping Centernek, a debreceni Bonyár János úrnak és feleségének, valamint a sajtó megjelent képviselőinek.

Török-Csingó Zsuzsa

A XI-XII. osztályosok kategóriájának első helyezettje: Murvai Erzsébet, a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium diákja

Az ODFIE tavaszi választmányi üléséről

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet március 27-én Várfalván tartotta tavaszi választmányi ülését. Sor került az egyházkörökben zajló egyleti tevékenységek és a több helyszínen is megszervezett egyleti találkozók értékelésére, illetve továbbtervezésére. Szóba kerültek a körutak és az egyletekhez havonta eljuttatott Hírlevél szerkesztése is. A választmányi ülésen az egyletvezetők körvonalazták a tavaszi körutak menetrendjét. Tavasszal Iszlóban sor kerül a marosi egyházköri képviselők és helyi egyletek szervezésében az unitárius egyetemisták és főiskolások találkozójára.

Az egyházi alaptörvény által szabályozott egyházköri ifjúsági tanácsosi tisztségre a választmány négy egyházkörben kijelölt egy-egy alkalmas személyt. A gyűlés keretében sor került az ODFIE legutóbbi országos rendezvényének, a VII. ODFIE szavaló- és népdalverseny országos döntőjének kiértékelésére.

A választmányi ülés gerincét elsősorban az idei központi rendezvények megtervezése alkotta. Ilyenként részletes szervezési megbeszélést tartottak a júliusban zajló szórványtáborról, az augusztusi színjátszó találkozóról és ifjúsági konferenciáról, valamint a nyári és őszi gyermektáborokról. Az egyletvezetők programtárába ugyanakkor bekerült az augusztusban szervezendő IRF-konferencia, az észak-amerikai unitárius-univerzalista ifjúsági körút, a szekesfürdői Unitárius Világtalálkozó, valamint az augusztus 13-a és 15-e között sorra kerülő MIT-

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet központi rendezvényeinek helyszín- és naptárterve 2004 nyarára

- Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szórványtábor, XI. kiírás, július 5–12., Homoródszentmárton
- Unitárius ifjúsági táborok, V. kiírás, július 12–19. – két tábor különböző helyszíneken, majd augusztus 30. – szeptember 6. – újabb két tábor különböző helyszíneken. (Közreműködés az Erdélyi Unitárius Egyház általi szervezésben.)
- Észak-amerikai unitárius-univerzalista ifjúsági körút, július 31. – augusztus 12., Erdély-szerte
- A Nemzetközi Szabadelvű Vallásos Ifjúsági Szövetség (International Religious Fellowship) konferenciája, augusztus 2. – augusztus 15., Szováta, illetve Erdély-szerte
- VIII. ODFIE Színjátszó találkozó, augusztus 6–8., Homoródszentmárton
- XXVIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia, augusztus 19–22., Nyárádszentmárton
- VII. ODFIE Vezetőképző és az ODFIE 2004. évi küldöttgyűlése, szeptember 7–9., Homoródszentmárton

tábor. A tárgysorozat rendjén a küldöttgyűlés résztvevői az egyetemista körökről, a nyári kerékpártúrákról, a munkatáborokról, egyleti ösztöndíjprogramról, a kiadványokról is tárgyaltak. A választmányi ülés este későn a szervezet gazdasági és pénzügyi helyzetjelentésével zárult. (S. K.)

Március utolsó szombatján a János Zsigmond Unitárius Kollégium adott helyet a felekezeti iskolák I. történelmi vetélkedőjének, amely a Gesta nevet viseli. A verseny témája: az 1848-49-es szabadságharc Erdélyben.

Gesta – I. történelmi vetélkedő a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban

A verseny szervezői: Korodi Alpár történelemtanár, a rendezvény „szerzőatyja”, a Rákóczi Kultúrkör, Solymosi Zsolt elnökkel az élen, illetve a Jánosi Zsigmond Unitárius Kollégium és diákjai.

A vetélkedő iránt mindhárom kolozsvári felekezeti iskolában nagy volt az érdeklődés. A részt vevő iskolák két-két csapattal képviseltették magukat. A verseny kérdéseit dr. Egyed Ákos történész *Erdély 1848–1849* című könyve alapján a Rákóczi Kultúrkör történelem iránt érdeklődő diákjai állították össze. A versenyzők megszeppenve szemlélték a vetélkedő előtti utolsó simításokat, és várták a verseny kezdetét. De ettől kezdve felszabadultan, komoly odaadással kapcsolódtak be a kérdések és válaszok forgatagába.

A vetélkedő, amelyet Korodi Alpár vezetett le, több kérdés-csoportból tevődött össze (például villámkérdések, levélírás stb.). A rendezvény megfelelő színvonalát, versenyszellemét, a teljesítmények szakszerű értékelését avatott zsűri biztosította: dr. Gaál György történész; a Rákóczi Kultúrkör részéről Roth-Vizi Rita és dr. Fazakas István történelemtanár.

A vetélkedőn részt vevő mindhárom felekezeti iskola diákjai jól megbirkóztak a nehéz és könnyebb kérdésekkel egyaránt.

Ezt támasztja alá az a tény/eredmény, hogy mindhárom iskola csapata dobogón végzett:

I. helyen: a János Zsigmond Unitárius Kollégium csapata (Böloni Zsófia, Demény Enikő és Pálffy Kinga);

II. helyen: a Református Kollégium (Balla Kinga, Deák Amiella, Tóth Tímea);

III. helyen: a Római Katolikus Gimnázium (Gál Tünde, Kövecsi Szabolcs, Jancsó Noémi);

IV. helyen: a János Zsigmond Unitárius Kollégium csapata (Balogh Andrea, Grabah Nagy Csengele, Talpas Botond);

V. helyen: a Római Katolikus Gimnázium (Adorjáni Tünde, Szócs Anna, Teleky Zsolt);

VI. helyen: a Református Kollégium (Kiss István, Szabi Ildikó, Székely Noémi).

A versenyt nagy érdeklődés kísérte. A mindhárom iskolából összegyűlt szurkoló-táborok kitartóan buzdították csapatukat. Biztatásuk – mint kitűnik – nem volt hiábavaló. A nagy érdeklődésnek örvendett rendezvény sikeresnek könyvelhető el.

A rendezvénysorozat következő vetélkedője ősszel várható, amely az 1956-os forradalom megemlékezéseként kíván versenyt hirdetni valamennyi erdélyi felekezeti iskola történelem iránt érdeklődő diákjai között.

A Gesta verseny lehetőséget adott az erdélyi diákoknak, hogy történelmükből színvonalas megmérettetésen vehessenek részt, más iskolák diákjaival is találkozhatnak, ismerkedhetnek és tudásukról nyilvános bizonyosságot tehetnek. Valamennyien örvendünk annak, hogy történelmünket kellőképpen megismerhetjük, hisz csakis így válhatunk teljes emberekké.

Mi, diákok, megfelelő felkészültséggel próbáltunk hozzájárulni a vetélkedő sikeréhez, illetve kellőképpen megtisztelni a szervezők munkáját, odaadását.

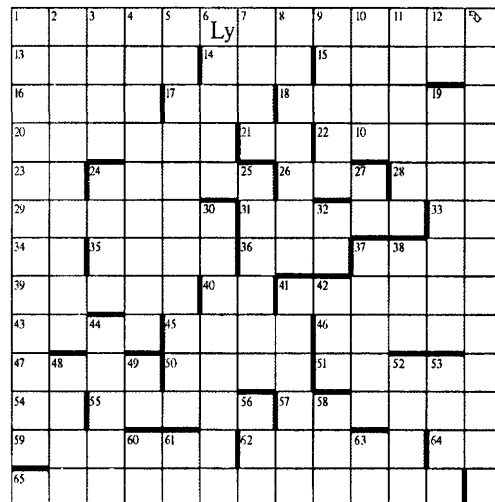
Talpas Botond

Rejtvény

Vízszintes: 1. Bözödi György (1913-1989) 1935-ben Kolozsváron megjelent műve a székelly szombatosokról. 13. Lovat abrakol. 14. ... muri, Móricz Zsigmond műve. 15. Görög szerelemisten volt. 16. Diszes.

17. Vonatkozó névmás. 18. Olyan, mint a kéményseprő! 20. Nagy állam Észak-Amerikában. 21. Kálium és hidrogén vegyjele. 22. Pszichikummal kapcsolatos. 23. És, latinul. 24. Nagy szláv nép. 26. Vörösinges vezér a Pál utcából. 28. Hálával emleget. 29. Igás állat körme. 31. A forgalomból nemrég kivont papírpénzünk. 33. Teóriában van! 34. Nagyalak része! 35. Tíz a harmadik hatványon. 36. Régi súlymérték. 37. Van ilyen rózsza is. 39. Szamara éhen halt. 40. Rangjelző szócska. 41. Kolozsvári folyóirat, Bözödi alapítója és szerkesztője volt (1942-44). 43. Kerti munka. 45. Várát Dobó István védte. 46. Villanylámpát kikapcsol. 47. Takaros. 50. Temesvári fizikus (Tibor). 51. Énekek ..., Salamon királynak tulajdonított versciklus. 54. Nevének kezdőbetűivel jelölt Dallas szereplő. 55. Valamire folyadékot tölt. 57. Sav, sárgás, kristályos vegyi anyag. 59. Svájci város lakója. 62. Hevesen forrik. 64. Időszámításunk előtt, röviden. 65. Az író elbeszéléskötetének címe, 1944-ben jelent meg Budapesten.

Függőleges: 1. Bözödi legismertebb, 1938-ban, Kolozsváron megjelent szociográfiai munkája a Székelyföldről. 2. Ütemes kattogás. 3. Értékes keleti faja. 4. Magas emberek sportja. 5. Az írónak ez a kötete Sepsiszentgyörgyön jelent meg 1945-ben. 6. „Vigyázz kocsis, ... a kas, kiesik a pulykakakas.” 7. Férfinév. 8. Maros megyei település. 9. Fát nemesít. 10. Ebben az irányban. 11. Bözödi kétkötetes regénye, Budapesten jelent meg 1940-ben. 12. Estefele! 19. Diploma. 24. Német személyautómárka. 25. Kerti zöldség. 27. Szintén ne. 30. Mészköféleség. 32. Részvény Társaság. 37. A két ..., Jókai regény címe. 38. Magyar szappanmárka. 41. Meleg égőv. 42. Az orrához. 44. Titokban keresztül visz. 48. Nem arra. 49. Magad. 52. Először, latinul. 53. Versenyt meghirdet. 56. Tüdőbaj. 58. Becézett Izabella. 60. Tagadószó. 61. Juttat. 63. Opus, röviden.

(Készítette: Forrai Tibor)

Egyházi hírek

szerkeszti:
Gyerő Dávid

■ Az Egyházi Képviselő Tanács márciusban körlevelet küldött az egyházközségeknek, amelyben a hívek hozzájárulását kérte a 2003 novemberében megvásárolt dévai unitárius imaház javára felvett kölcsön törlesztéséhez. Tekintettel arra, hogy Déva minden unitárius ember és közösség számára az unitarizmus intézményes létének megszületéséhez és egyházalapítónk személyéhez kapcsolódó zarándokhely, egyházközségek és híveinket ezúton is arra kérjük: járuljanak hozzá az unitárius jelenlét itteni megszilárdításához.

■ Az I. évnegyedi lelkesítő értekezleteket március elején tartották: a kolozs-tordai egyházkörben 1-jén Nagyeneden, a marosi egyházkörben 5-én Nyáradgálfalván, a küüllői egyházkörben 12-én Segesváron, a székelykeresztúri egyházkörben 2-án Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben 4-én Székelyudvarhelyen és a háromszék-felsőfehéri egyházkörben 3-án Brassóban. Az értekezleteken Jakabffy Tamás szerkesztő-médiareferens tartott vitaindítót *A sajtómunka egyházi feladat is* címmel, majd a körvonalazódó új egyházi javadalmazási rendszer megtárgyalása következett, dr. Szabó Árpád püspök és Gyerő Dávid előadótanácsos vezetésével.

■ A gondnok-presbiteri értekezleteket március 19-28. között rendezték meg: a kolozs-tordai egyházkörben március 24-én Kövenden, a marosi egyházkörben március 19-én Csokfalván, a küüllői egyházkörben március 20-án Szőkefalván, a székelykeresztúri egyházkörben március 26-án Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben március 25-én Székelyudvarhelyen, a háromszék-felsőfehéri egyházkörben pedig március 28-án Ürmösön. A konferenciákon dr. Máthé Dénes és Kolombán Gábor főgondnok tartott gazdasági tárgyú előadást, majd az egyházközségek gazdasági helyzetének vizsgálata következett dr. Szabó Árpád püspök irányításával.

■ A siménfalvi egyházközség március 21-én tartotta új lelkesítő, Szén Sándor beiktató ünnepélyét. Az istentiszteleten a beiktató beszédet dr. Szabó Árpád püspök mondta, a beiktatást Szombat-

falvi József esperes végezte el. Az új lelkesítő ezután lendületes beiktató beszédet tartott, amelyet Kiss Gergely egyházköri jegyző és Kovács István ULOSZ-elnök köszöntője követett. A faluközösség részéről Péter Zoltán polgármester és Pál Ferenc iskolaigazgató, az egyházközség részéről a nőszövetség, az ifjúság és a vallásörások képviselője mondott üdvözlőt. Az ünnepély szeretetvendégséggel zárult a helyi kultúrotthonban.

■ A nagy-britanniai unitárius egyház április 14-17. között tartotta meg az évi főtanácsi ülését Chesterben. A főtanács munkálatainak 50 főnél számosabb egyházközségek két-két küldöttel, míg az ennél kisebbek, a leányegyházközségek és a társult szervezetek egy-egy képviselővel vehettek részt. A főtanácsi választás alkalmával az egy évig hivatalban levő Austin Fitzpatrick elnök helyét az eddigi alelnök, Dawn Buckle vette át.

■ Egyházunk Testvéregyházközségi Tanácsa április 27-28-án Kolozsváron együttes ülést tartott az észak-amerikai Unitárius Testvéregyházközségi Tanács vezetőivel. Napirenden egy új pénzügyi rendszer, egy új erdélyi utazási és vendéglátási rendszer, a kolozsvári unitárius diákokthoz építésének folytatása, a teológiai hallgatók angol nyelvprogramja, az egyházköri képviselők beszámolója, valamint az egyházközségi testvérkapcsolatok általános kiértékelése szerepelt.

Halottunk

Dr. Szabó Pál Endre ny. egyetemi tanár, egyházunk volt főgondnoka életének 84. évében, 2004. március 11-én Budapesten elhunyt. Gyászszertartására 2004. március 21-én került sor a Hőgyes Endre utcai unitárius templomban. Utolsó útjára a kolozsvári Házsongárdi temetőben kísérték március 29-én, a temetési beszédet dr. Szabó Árpád püspök mondta.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

UNITÁRIUS KÖZLÖNY. ISSN 1220-8418. Szerkesztőbizottság: dr. Rezi Elek főszerkesztő, Jakabffy Tamás szerkesztő.

Munkatárs: Gyerő Dávid, Kovács István, Máté Erzsébet, Sándor Krisztina. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós. Szedés: Rezi Éva.

Kivitelezés: Kriza János. Készült az Unitárius Egyház nyomdájában. Lapzárta minden második hónap 10-e.

Címünk: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie nr. 9. Tel/fax: (0264) 593236, 595927. E-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com